ב"ה

אין ליכט
פון תורה

ספר

נפלאות
הצדיקים

אידיש

711

הוצאת אמונה
ברוקלין נוא יארק,
שנת תשנ"ט לפ"ק

ספר

נפלאות הצדיקים

דא ווערט דער צײלט זייער וואונדערליכע מעשיות וואס עס האט זיך פאסירט ביי דיזע גאונים.

א וואונדערליכע מעשה פון ר' וועלוויל זבערזיר ז"ל.

זייער וואונדערליכע מעשיות מהרב הקדוש מאפטא.

א וואונדערליכע מעשה פון ר' יצחק הלוי מהאמבורג ז"ל.

א וואונדערליכע מעשה וואס דער רבי ר' לוי יצחק זצ"ל האט דערציילט.

א וואונדערליכע מעשה פון קאזניצער מגיד זצ"ל.

א וואונדערליכע מעשה מהצדיק ר' דוד מטאליא זצ"ל.

א וואונדערליכע מעשה פון רבין ר' אלימלך מליזענסק זצ"ל.

א וואונדערליכע מעשה מהגאון ר' ארי' לייביש זצ"ל.

זייער וואונדערליכע מעשיות פון רבי'ן ר' מענדילע מרומנוב.

זייער וואונדערליכע מעשיות פון רבי'ן ר' חיים מצאנז זצ"ל.

א וואונדערליכע מעשה פון רבי'ן ר' שמעלקי מנקולשבורג.

א וואונדערליכע מעשה מהצדיק ר' מענדילי מקאסוב זצ"ל.

א וואונדערליכע מעשה פון בעל שם טוב הקדוש זצ"ל.

א וואונדערליכע מעשה מהרב הצדיק ר' שמעון זצ"ל.

א וואונדערליכע מעשה מהרב הקדוש הרבי ר' בונם זצ"ל.

נפלאות הצדיקים

אַווינדערליכע מַעֲשֶׂה פון ר׳ וָועלְוִויל זְבַעְרְזִיר בֶּן הָרַב ר׳ מִיכְלִי ז״ל מִזְלַאטְשׁוֹב

דער צדיק ר׳ וועלוולי איז אַמאָהל אַדורך געפאָהרען דורך לעמבערג זענען אַ חשובי העיר איהם אַקעגען געגאַנגען אין האבען איהם מקבל פנים געוועזען מיט גרויס כבוד צווישען דיא חשובי העיר איז געוועזען איינער אַגרויסער עושר האָט דער רבי געזאָגט צים עושר איך האָב עפּיס מיט דיר צי ריידען האָט איהם דער עושר געהייסען ריידען. האָט ער איהם דערצייילט אַ מעשה. עס איז געוועזען צוויי ברודער אין איין שטאָדט איינער איז געוועזען אַגרויסער אביון אין דער ברודער דער עושר האָט איהם געגעבען זיין גאַנץ הצטרכות וואָס ער האָט בעדאַרפען. אַמאָהל האָט זיך דער עושר מיישב געוועזען מיין ברודער איז דאָך אַקליגער מענש אין טויג זיך צים מסחר נאָר ווייל ער איז אַ אָרימאַן אין האָט ניט קיין געלד מיט וואָס צו האַנדלען אין אַדורך דעם מוז ער זיין אַ אָרימאַן כל ימיו. האָט ער זיך מייעץ געוועזען מיט זיינע פריינד אַז ער זאָל לייען טויזינד רענדליך ער זאָל זיך מאַכען אַמסחר ער זאָל זיך קענען מפרנס זיין בכבוד. דער עושר האָט אַזוי געטוהן אין געשיקט רופען זיין ברודער דעם אָרימאַן אין האָט איהם געזאָגט איך לייַ דיר טויזינד רענדליך אין קויף דיר קויפען סחורה אין זאָלסט אָהנהייבען האַנדלען אפשר וועט דיר השי״ת העלפען אַז די וועסט מצליח זיין וועסט די מיר אָב געבען דאָס געלד דער אָרימאַן האָט צי גענימען דאָס געלד מיט גרויס שמחה אין האָט געדאַנקט דעם ברודער דעם עושר אין איז זיך אַהיים געגאַנגען מיט גרויס שמחה אין אָנגעהויבען צו האַנדלען אין האָט מצליח געוועזען אין איז געוואָרען אגרויסער עושר.

אין אַצייט אַרום איז דער ברודער דער עושר אָרים געוואָרען. האָבין איהם זיינע פריינד געזאָגט עס קומט דאָך דיר ביי דיין ברודער טויזינד רענדליך נעם זיי ביי איהם אָפּ אפשר וועט דיר השי״ת העלפין די וועסט דיך קענען מפרנס זיין. ער איז געגאַנגען צי זיין ברודער אין איהם געבעטען ער זאָל איהם אָב געבען דיא טויזענד רענדליך וואָס ער האָט איהם געליגען דער ברודער האָט איהם אָבער ניט געענטפערט ער איז יעדען טאָג געגאַנגען צו זיין ברודער אין פאַר איהם געוויינט ער זאָל אויף איהם רחמנות האָבין אין זאָל איהם אָב געבען דאָס געלד ער האָט איהם אָבער ניט געגעבען אַפילו קיין פרוטה אחת אין ער מיט זיין בני בית זענען געבליבען בערום ובחוסר כל ווי ער האָט זיך אומגעקוקט אין וואָס פאַר אַמצב ער שטייט איז ער נאָך אַמאָהל געגאַנגען

נפלאות צדיקים

צו זיין ברודער אין פאר איהר געוויינט אין צו איהם געזאגט האב רחמנות אויף מיר. מיר ליידען הינגער מיר האבין זיך ניט מיט וואס צו דערנערען · דער ברודער האט זיך אבער יעצט אויך גאר ניט וויסענדיג געמאכט אין האט איהם גאר ניט געוואלט געבען דער ברודער האט אזוי לאנג פאר איהם געוויינט ביז ער איז ביי איהם אין שטיב געשטארבען ·

גאט איז דאך אבעל גמילות עס האט ניט לאנג געדויערט דער ברודער דער עושר איז אויך געשטארבען מען האט איהם נעבראכט פאר דעם ב״ד של מעלה לדין אין מען האט איהם ארוים געגעבען אשווערען פסק מען האט איהם געזאגט זעה די רשע דיין ברודער ווען ער איז געוועזען רייך אין די ביסט געוועזען ארים האט ער אויף דיר רחמנות גיהאט אין האט דיר געליגען געלד דיין גאנץ רייכקייט איז דיר געקומען פון דיין ברודער אין די האסט גיזעהן דעם צער פון דיין ברודער אין האסט דיך גאר ניט וויסענדיג געמאכט אין דורך דיר איז ער געשטארבען איבער דעם קומט דיר אזא שווערען פסק איז צו געקומען אנשמה פון צווייטען ברודער אין געזאגט פאר דעם ב״ד של מעלה איך בין איהם מוחל דאס געלד אין דעם צער וואס ער האט געהאט דורך איהם כדי זיין ברודער זאל ניט געשטראפט ווערען דורך איהם ·

האט דאס ב״ד של מעלה געפסקינט אז זיי זאלען נאך אמאהל מגולגל ווערען אין דער עושר זאל ווייטער זיין עושר אין דער ברודער זאל זיין א ארימאן אין זאל ביסלעכווייז אב נעמען ביי זיין ברודער די טויזענד רענדליך דער ברודער דער ארימאן האט אויף זיך גענימען ווייטער צו ליידען כדי זיין ברודער זאל ניט ליידען קיין עונש וכן היה זיי זענען ביידע מגולגל געווארען דער עושר איז ווייטער געוועזען עושר אין דער ארימאן איז געוועזען אמדוכא ביסורים אין ארים אין איז געגאנגען בעטען נדבות האט ער אריין געטראפען צו זיין ברודער דער עושר אין האט ביי איהם געבעטען אנדבה אין איהם געזאגט האב אויף מיר רחמנות איך האב שוין דריי טעג ניט גיגעסען· דער עושר האט איהם גיענטפערט מיט עזות געה ארוים פון מיר שטעה ניט אמזוסט איך וועל דיר גאר ניט געבען אין דער ארימאן איז פאר הינגער בייא דעם עושר אין שטיב אנידער געפאלען אין איז געשטארבען (אזוי האט דער רבי ר׳ וועלוולי דערציילט דעם לעמבערגער עושר.) ווי דער לעמבערגער עושר האט דערהערט די מעשה איז ער שטארק איבער רעשט געווארען אין האט זיך געווינדערט ווי נעמט זיך צו אמענש אזא אכזריותקייט ? האט דער רבי ר׳ וועלוולי געזאגט צו דעם עושר די בוגד רוצח די ביסט דאס דער אכזר ווי איז דער ארימאן וואס איז נעכטען ביי דיר געוועזען אין פאר דיר געוויינט אז די זאלסט אויף איהם רחמנות האבין אין איהם שענקען אנדבה זאלסט איהם דערהאלטען זיין לעבען אין די האסט איהם ניט געגעבען און איז ביי דיר אין שטיב

נפלאות הצדיקים

שטיב אנידער געפאַלען אין איז געשטאָרבען דאָס איז געוועזען דיין ברודער און ערשטען גלגול וואָס די האָסט דיר ביי אוהם געליגען טוזינד רענדלעך אין דער רבי האָט זיך אַוועג גידרעהט פון דעט עושר און האָט איהם ניט געוואָלט קוקען און זיין פנים אַריין אין איז אַוועק געפאָהרען פין דאַנען זעהן מיר וויא וויט אַמענש דאַרף געבען צדקה אין האָבען רחמנות אויף אַאָרימאַן וויל עס קען זיין ער ראַטיוויט זיך מיט דעם פין אַגרויסען עונש ;

אַיינדערליכע מעשה פין קאָזניצער מגיד זצ"ל.

עס איז צמאָהל געקומען צום מגיד אַ חסיד אַגרויסער חכם אין האָט זיך בעקלאָגט פאַר דעם מגיד אויף זיין מזל ער איז אַגרויסער אביון אין געבעטען דער רבי זאָל איהם געבען אַעצה וואָס ער זאָל טוהן ער זאָל קענען מפרנס זיין זיין בני בית. האָט איהם דער מגיד גיענטפערט איך זעה אַז די האָסט ניט קיין מזל צי קיין שום מסחר אין דער וועלט נאר איין עסק איז דאָ וואָס ביי דעם עסק האָסטו אַגרויס גליק די קענסט פין דעם רייך ווערען. האט דער חסיד גיבעטען דעם מגיד אז ער זאָל אידם זאָגען דאָס עסק. האָט איהם דער מגיד גיענטפערט וואָס וועט זיין איך וועל דיר אויס זאָגען איך וויים אַז די וועסט בשום אופן ניט וועלען דאָס עסק. האָט איהם דער חסיד געזאָגט וויל עס איז מיר שלעכט וועל איך דאָס עסק ניט אַוועק לאָזען האָט איהם דער מגיד גיענטפערט די זאָלסט וויסען אַז די האָסט אַגרויסע הצלחה אין ענין גנבה דער חסיד איז געבליבען דער שראָקען אין געזאָגט צים מגיד ווי אַזוי קען איך עוסק זיין אין גנבה וואָס עס איז נגד רצון הבורא ב"ה ? האָט איהם דער רבי געזאָגט איך האָב דאָס דיר געזאָגט אַז דיא וועסט ניט וועלען דאָס עסק איך זעה אָבער אַז דיא האָסט ניט קיין גליק צי קיין אַנדער עסק נאָר צי גנבה איז דיין גליך גרוים הפלא ופלא .

דער

נפלאות הצדיקים

דער חסיד איז אַהיים געגאַנגען בפחי נפש, דאָס אָרים קיים האָט זיך ביי איהם געשטאַרקט אַז עס איז שוין עטליכע טעג אין שטיעב ניט געוועזען קיין ברויט זיין ווייב אין קונדער האָבין געבעטען ער זאָל זיי געבען ברויט זיי זאָלען זיך דער האַלטען די נפשות. ער האָט ניט געקענט צו קוקען דעם צער פין זיין בני בית האָט ער זיך מיישב געוועזען פיקוח נפש איז דאָך דוחה שבת וואָס שבת איז דאָך אַחיוב מיתה גניבה וואָס עס איז ניט קיין חיוב מיתה איז עס דאָך גניבה אודאי דוחה אין איז ביינאַכט געגאַנגען בפחי נפש אין האָט גיעפּענט אגוועלב אין ארויס געגנבת אַגילדין אין האָט געקויפט פאַר דעם גילדען ברויט ער האָט גירעכינט אַז השי"ת וועט איהם העלפען וועט ער אָבגעבען דעם גילדען. אין דער פריה דער קרעמער איז געקומען עפינען דאָס געוועלב האָט ער געזעהן ווי די טהיר איז אָפען האט ער זיך דערשראָקען ער האָט גירעכענט אַז מען האט איהם זיכער אַרויס גענימען דיא גאַנצע סחורה ווי ער איז אריין געקומען אין געוועלב אַריין אין האָט דער זעהן אַז די סחורה פעהלט ניט ער געהט צו דעם טיש קעסטיל זעהט ער אַז עס איז אָפען נאָר עס פעהלט אָבער ניט מעהר ווי איין גילדען איז איהם די זאַך געוועזען אַוואונדער ער האָט עס ניט געקענט פערשטיין. עס איז פערביי געגאַנגען עטליכע נעכט האָט ער זיך ווייטער אַריין געכאַפּט אין אַצווייט געוועלב אַריין אין ווייטער ארויס גענומען אַגילדען דיא מעשה איז מפורסים געוואָרען אויף דער שטאָדט עס איז יעדען איינעם געוועזען אַוואונדער מען האָט ניט געקענט פיר שטעהן וואָס פאַר אַגנב דא איז ער איז שוין דאָ אין געוועלב אין נעמט ניט מעהר ווי אַגולדען.

מען האָט גישטעלט שומרים ביי די געוועלבין אין אַלע מאָהל האָט ער ביי איין צחייטען אַרויס געגאַנבעט אַגולדען אין מען האָט איהם בשום אופן ניט געקענט חאַפּען ביז די זאַך איז אָהעגעקומען צים שר העיר די זאַך איז איהם געוועזען אַוואונדער ביי יעדען געוועלב שטעהן שומרים אין קענען ניט חאַפּין דעם גנב. האָט דער שר געזאָגט איך אַליין וועל געהן אין וועל זעהן צי איך וועל איהם קענען חאַפּען צי ניט דער שר האָט זיך אָהנגעטוהן פראָסטע מלבושים כדי מען זאָל איהם ניט דערקענען אין האָט זיך געדרעהט לעבען דיא געוועלבען דיא שומרים זענען אויף געשטאַנען אין אַכטינג געגעבען אויף דיא געוועלבען אין דער חסיד איז צי געקומען צי איין געוועלב אין האָט עס אויף געפענט אין עס האָט קיינער פין דיא שומרים ניט געזעהן וויא דער שר האט דערזעהן ווי ער האָט זיך אריין געחאַפּט אין געוועלב אריין אין איז איהם נאָך געגאַנגען האָט ער געזעהן ווי ער האָט גיעפּענט דאָס טיש קעסטעל אין ארויס גענימען אַגולדען האָט ער איהם אָהנגעחאַפּט ביי דער האַנד

אין

נפלאות הצדיקים

אין האָט איהם געזאָגט די בּיסט דאָס דער גנב איך ווּעל דיך ניט אָבלאָזען איך מיז דיך פיהרען צום שר פין שטאָדט:

דער חסיד האָט זיך געבּעטען בּיי איהם ער זאָל איהם אָבלאָזען אין איהם בּצוזאָגט די זעהסט דאָך אַז איך בּין ניט קיין גנב וואָרים איך האָב דאָך אבּריירה אַרוס צי גגבינען די גאַנצע סחורה פין גיוועלב נאָר איך וויל ניט גנבינען נאָר ווייל איך האָב ניט צי עסין נעם איך זיך נאָר איך זאָל זיך קענען דאָס חיות דערהאַלטען אַז השי״ת וועט מיר העלפין וועל איך דאָס געלד אָב געבען ער האָט איהם אָבער ניט געוואָלט הערען ער האָט איהם געזאָגט בּיי שר העיר וועסטו זיך פערענטפערין איך קען דיר גאָר ניט העלפין דער חסיד האָט זיך ווייטער אָהנגעהויבען צי בּעטען בּיי איהם ער זאָל איהם אָב לאָזין. האָט ער איהם געזאָגט איך זעה דאָך אַז דיין הצלחה צי גניבה איז זייער גרויס אויב די וועסט מיר טהון די זאַך וועל איך דיך פריי לאָזען. דער שר ועיר האָט היינט געווינען אויף דער ענגלישע לעטעריאָ דאָס גרויסע געווינעכץ אין דאָס געלד האַלט ער אינטער דעם בעט די קענסט דיך אַריין חאַפּען דורך אַקליין פענסטעראָל אויב וועסט בּעקומען דאָס געלד וועלען מיר זיך טהיילען:

דער חסיד האָט אָהנגעהויבין שטאַרק צי וויינען אין געזאָגט די זעהסט דאָך אַז איך בּין ניט קיין גנב פאַר וואָס זאָלסטו מיך צווינגען איך זאָל אַרויס גנבינען בּיי דעם שר דאָס געלד, האָט ער איהם גיענטפערט אויב די ווילסט ניט וועל איך דיך איבער געבען צום שר העיר. דער חסיד האָט געזעהן אַז ער האָט ניט קיין בּרירה האָט ער געמוזט מסכים זיין אין איז מיט איהם געגאַנגען אין האָט איהם געוויזען דאָס פענסטעראָל. ער איז אַריין צום שר אין י״ט.ב אַריין אין איז בּאַלד אַרויס געקומען אין געזאָגט צום שר געלויבּט איז גאָט וואָס ער האָט מיך מציל געוועזען פין דער גניבה. איך האָב גיהערט ווי זיך צוויי דינערס האָבין גירעדט איינער צום צווייטען מען זאָל היטען דעם סם מאָרגען ווען מען וועט אַריין געבען דעם שר די טהע וועט מען אַריין טוהען דעם סם אין דער טהע אַריין וועט דאָס גאַנצע געלד בּלייבּען אונזער ווייל עס ווייסט קיינער ניט פין דעם געלד. על כן וואָלט מיר גיפעלין אַז מיר זאָלען אַריין געהן צום שר אין איהם דערציילען די מעשה וועט ער אינז גיט בּעפרידיגען:

ווי דער שר האָט דאָט דערהערט די רייד איז ער דערשראָקען געוואָרען אין ער האָט געהייסען דעם יוד אַהיים געהן אין האָט בּיי איהם אַראָב גענימען דאָס היטעל. דער יוד איז אַהיים געגאַנגען בשמחה אין דער שר איז אַריין געגאַנגען צי זיך אין האָט זיך געלעגט שלאָפען ער האָט אָבער ניט גיקענט שלאָפען

זיין

נפלאות הצדיקים

זיין הארץ האט איהם געקלאפט ער האט שוין געהאפט עס זאל שוין ווערען טאג אין דער פריה האט ער זיך געהייסען אריין געבען טהע די משרתים האבין איהם אריין גיגעבין טעה האט ער געהייסען דעם משרת ער זאל טרונקען די טעה האט דער משרת ניט געוואלט טרונקען האט ער שוין גיזעהן אז דעם יוד'ס רייד זענען אמת האט ער גיגעבין די טהע דעם הינד צי טרונקען דער הינד איז תיקף אנידער געפאלען טויט. האט ער די משרתים גענעבען אפסק נ דעם האט ער געשיקט רופען די חשובי העיר אין האט זיי געוויזען דאס ויטעל אין האט געהייסען דערקענען ווערמענס עס איז זיי האבין עס תיכף דערקענט אז דאס איז דעם חסיד'ס האט ער זיי געזאגט אז ער איז דער גנב פון די גולדענס, האבין זיי צו איהם געזאגט אדוני דאס איז ניט מעגליך מיר קענען דעם מעיש ער איז א איש כשר אין אחכם ער וועט דאס ניט טוהן האט דער שר צו זיי געזאגט איהר ווילט מיר ניט גלייבען איך וועל איהם שיקען רופען וועט איהר זעהן דעם אמת ער האט נאך איהם געשיקט ער איז געקוממען צום שר מיט גרוס שרעק. דער שר האט איהם גיפרעגט די דערקענסט דאס היטעל ווערמענס דאס איז האט ער מודה געוועזען אז דאס איז זיין היטעל:

האט איהם דער שר געזאגט לויט ווי די גדולי העיר זאגען אויף דיר וואס פאר אמענש די ביסט זעה איך אז די ביזט ווייט פון גגיבה אין דאס וואס די האסט גענגבעט די גולדינס איז מיר אפלא, נאר איך זעה אז דאס איז געוועזען אסבה מן השמים כדי זאלסט מיך מציל פון זיין טוידט אין האט איהם דערציילט די גאנצע מעשה אז ער איז דאס געוועזען דער שומר וואס האט איהם בעכטין געהאפט אין ער האט איהם אמת געזאגט אז זיינע משרתים האבען איהם געוואלט הרגענין אין דורך איהם איז ער ניצול געווארען. אין האט איהם געזאגט אז עס קומט איהם דאס גאנצע געלד ווייל ער האט איהם מציל געוועזען פון טוידט נאר אויב די בעשטייסט וועלען מיר זיך טהיילען מיט דעם געלד. ער האט אזוי געטוהן אין האט איהם גענעבין האלב געלד אין ער האט אבגעגעבין אין די אלע גיוועלבין די גולדענס וואס ער האט געגנבעט אין ער איז געוועזען אעושר כל ימיו:

איווינדערליכע מעשה מהצדיק המפורסים ר' דוד מטאלנא זצ"ל.

דער רבי ר' דוד טאלנער ז"ל פלעגט צו היילען קראנקע מיט קמיעות אין אזעלכע מענשין וואס אין זיי איז אריין אנשמה פון אמענש (אדיבוק) פלעגט

נפלאות הצדיקים

פלעגט ער די דבוקים געבען אחילוק אין די מענשען זענען אהיים געפאָהרען געזינד כאַחד אָדם:

אַמאָהל איז אַרויס געגאַנגען אַבחור פֿין אַדאָרף שניט צייט אַכטונג געבען ווי מען שנייט די תביאה האָט זיך אַגוי מיט איהם געשלאָגען אין איז צוריק געגאַנגען אַהיים זייער מיעד · האָט זיך איהם געדאַכט אַז אַשטיק פייער פליהעט אין דער לופט אַקייגען זיינע אויגען אין איז אַהיים געקומען אין איז משוגע געוואָרין:

דער פאָטער פין דעם בחור האָט געהייסען שמואל · ווי דער שמואל האָט געזעהן דאָס אונגליק וואָס עס האָט איהם געטראָפען · איז ער געפאָהרען מיט דעם בחור קיין טאַלנאַר אַזוי ווי זיי זענען אַריין געקומען צום רבין האָט דער רבי גיפרעגט דעם דיבוק ווער ביזטו? האָט ער איהם גיענטפערט שמואל קען מיך גיט איך האָב געוואָהנט אין דעם זעלבען דאָרף וואָס שמואל וואָהנט מיין נאָמען איז משה קראָטשינער · דאָס פינפטע יאָהר בין איך שוין טויט · איך האָב געטוהן דריי גרויסע עבירות וואָס דורך זיי האָב איך ניט קיין מניחה אין איך קען ניט קומען אויף מיין אָרט אין פיער יאָהר בין איך געוועזען אין בהמות טמאות אין עס איז מיר זייער שלעכט געוועזין ביז מען האָט מיר גיגעבין רשות איך זאָל אַריין געהן אין דעם בחור אַריין, אין דאָס זענען די דריי עבירות וואָס איך האָב געטוהן · איך האָב געקויפט בשתפות אַבהמה מיט שמואל'ן אין מען האָט זי געשחט'ן אין זי איז טריפה געוואָרען · שמואל האָט זיין הלק פערקויפט אויף טרפה אין איך בין אַריין געפאָהרען אין שטאָדט אַריין אין פערקויפט מיין חלק בחזקת כשר די צווייטע עבירה איז · די יודען פין דאָרף האָבען געשטעלט אַבית אַמדרש בין איך געגאַנגען צים גלח אין איהם אָהנגערעדט אַז ער זאָל זיך הייסען געבין געלד ביי די יודען פאַר דעם לייַם וואָס זיי נעמען לעבען דעם דאָרף דער גלח האָט אַזוי געטוהן אין האָט ביי די יודען גענימען געלד · די דריטע עבירה איז איך האָב פערברענט דאָס בית המדרש אין פאַר די דריי עבירות האָב איך ניט קיין תקומה · אַיונגעל האָב איך פין עליף יאָהר האָט ער בשום אופן ניט געוואָלט זאָגען קיין קדיש מען האָט דעם יונגעל אָהנגעטוהן ענויים קשים ער זאָל זאָגען קדיש אין ער האָט בשום אופן ניט געוואָלט זאָגען מען האָט פין הימעל איהם פערשלאָסען דאָס מויל ער זאָל ניט זאָגין קיין קדיש אז איך זאָל ניט האָבין קיין תיקון · דאָס אַלעס האָט דער דיבוק גירעדט פין בחור'ס מויל אַרויס · שמואל דער פאָטער פין דעם בחור איז נתפעל געוואָרען הערענדיג די ווערטער ער האָט געזאָגט אַז ער גידענקט דאָס אַלעס גלייך ווי עס איז הערשט געוועזען:

דער רבי האָט דער וויל געהייסען זיי געהן אויף דער אַכסניאָ · ביי נאַכט האָט דער בחור געמאַכט משיגגע סגיות ער איז געוועזען מכוכן איז

דער

דער פאטער געלאפען צים רבין. האט דער רבי איהם געהייסען נעמען אטאפ פייערדיגע קילען אין זאל ארינטער שטעלין אינטער דעם בעט ווי דער בחור שלאפט. דער פאטער האט אזוי געטוהן דער בחור האט זיך אויף געחאפט מיט א רעש אין דער דיבוק האט פין איהם ארויס געשריגען דער רבי פערברענגדט מיך. שמואל לויף גיך צים רבין ער זאל מיר געבין אתיקון אויב ניט וועל איך ווערגין דיין בחור. שמואל איז געלאפען צים רבין האט איהם דער רבי גיענטפערט אז די זאך מיז געוואַרט זיין ביז מארגען די נאַכט איז אדורך געגאַנגען זייער שווער עס איז טאג געווארען זענען זיי געגאַנגען צום רבין דער רבי האט גוזר געוועזען אויף דעם דיבוק ער זאל ארויס דורך דעם קליינעם פינגער ער זאל דעם בחור גאר ניט מזיק זיין, עס איז אַזוי געוועזען דער דיבוק איז אַרויס אין עס האט דעם בחור גאר ניט געשאַדט. אין דער רבי האט אהנגעזאגט שמואל'ן אַז ער זאל זעהן אַז דעם דיבוק'ס יונגעל זאל זאגען עליף חדשים קדיש אַזוי ווי דער דין איז. ביי נאַכט איז דער דיבוק געקומען דעם בחור צום חלום ער זאל געהן צום רבין ער זאל מתפלל זיין אויף איהם ער זאל קאנען קומען אויף זיין ארט דער בחור איז געגאַנגען צום רבין אין האט איהם דערציילט דעם חלום דער רבי האט איהם מבטיח געוועזען אַז ער וועט מתפלל זיין אין ער וועט זיכער האבען אַתיקון:

אַווינדערליכע מעשה פין רבין ר' אלימלך מליזענסק זצ"ל.

אין אַ אשה פין רבין ר' אלימלך'ס משפחה איז אַריין אַדיבוק אין האט פין איהר צַרויס גערעדט גויש ער האט ניט געוואלט ריידען קיין יודיש אין האט דער אשה זויף ניט געלאזט מזכיר זיין קיין יודיש ווארט אַפילו ווען פרעמדע מענשען האבין פאַר איהר מזכיר געוועזען צַיודיש ווארט האט ער זיך אין איהר נוקם געוועזען אין האט איהר אהנגעטוהן יסורים קשים. איז מען מיט איהר געפאהרען קיין נעסחיז צום רבין בשעת זי איז געוועזען אין נעסחיז איז איהר בעסער געווארין ער האט זי ניט אַזוי פיעל געפיינעגט. ווי זי איז נאר צוריק אהיים געקומען האט זי דער דיבוק נאך מעהר געפייניגט ווי פריהער איז מען מיט איהר געפאהרען צים קאזניצער מגיד האט ער דעם דיבוק פין איהר ארויס געטריבען אין האט איהר געגעבען אַקמיע אין זי איז געוואהרען כאחד אדם. זי האט געהאַט מנוחה אַלאַנגע צייט. פאַר ראש השנה איז דער דיבוק ווייטער אריין אין איהר אין האט איהר אהנגעטוהן יסורים קשים אין האט איהר

ניט

ניט געלאזט געהן אין שוהל ארײן און ניט געלאזט איהר קײן הײליג װארט זאגען. יום כיפור איז זי געגאנגען אין שוהל ארײן און דער דיבוק האט געמאכט גילעכטערין און גישפעט פון יודישקײט און נאר גירעדט גויש און ערשטען טאג סוכות האט ער זי געװארגען און זי האט גאר ניט גיקענט רײדען מען האט זי שוין געהאט מייאש געװעזען מען האט ממש בײ איהר געזעהן יציאת נשמה איהר פאטער איז געגאנגען דאװינען אין שוהל ארײן:

זי האט געװיזען מיט איהרע פינגער אז מען זאל אהנצינדען ליכט מען האט אזוי געטוהן מען האט אהנגעצינדען ליכט און זי האט אהנגעהױבען צו רײדען װאס פאר אזדינגערין בין איך דאס איך זאל אזוי לאנג לײדען יסורים? האט מען גיהערט אקול װי מען האט איהר גיענטפערט מײן קינד פארכט דיך ניט די װעסט שוין מעהר ניט לײדען קײן יסורים די ביסט ניט קײן זינדיגערין די ביסט א צדיקות נאך הינדערט און צװאנציג יאהר װעסטו זײן אין גן עדן און װאס האסט געליטען יסורים ביז יעצט האט געמיזט אזוי זײן און איהר זאלט ניט מתרעם זײן אויף איהר װאס זי האט זיך ניט געפיהרט ביז יעצט בדרך הישר דאס איז זי ניט שולדיג דאס האט אלץ דער בעל דבר געטוהן ניט זי. און דאס װאס ער האט געהאט שליטה צו איהר צוריק צו קומען װײל די קמיע איז אבגעמעגט געװארען תיקף נאך יו"ט זאל מען פאהרען צום קאזיניצער מגיד ער זאל איהר שרײבען אײן אנדערע קמיע װעט זי װערען צוריק כאחד אדם:

װי די מענשען פון שטיב האבען דערהערט דאס קול אזוי רײדען זענען זײ געלאפען אין בית המדרש ארײן אהײם רופען דעם פאטער פון דער אשה און האבין איהם געזאגט אז דער רבי ר' אלימלך איז דא װײל זײ האבען דערקענט און די רײד אז דאס איז דער רבי ר' אלימלך דער פאטער פון דער אשה איז אהײם געגאנגען פיעל מענשען זענין מיט געגאנגען. װי זײ זענען ארײן געקומען האט דאס קול אויס גערופען װער עס איז ניט פון אונזער משפחה זאל ארויס געהן. זענען די פרעמדע מענשין ארויס געגאנגען עס איז נאר געבליבען די קרובים האט דאס קול זײ געזאגט דברי מוסר. און האט זײ געזאגט איהר לערינט און דאװענד איהר װײסט ניט װאס דאװינען איז. איך בין געשטארבין און איך לעב אבער. און האט זײ אהגעהױבען צו בענשען מיט ברכות אהן שיעור און האט זײ געזאגט איהר זאלט ניט זארגען ביז יעצט איז אײך גיט ניט געװעזען עס האט געמיזט אזוי זײן אבער פון הײנט אהן װעט אײער מזל אויף געהובען װערען. און האט געזאגט איהר זאלט די אשה ערליך האלטען זי װעט תיכף געזינד װערין און װעט בקרב הימים מעוברת װערין מיט אבן זכר זאל מען איהם אנאמען געבען נאך מיר. האט דער פאטער פון דער אשה גיפרעגט װי אזוי איז אײער נאמען? האט דאס קול גיענטפערט אלימלך און זײט

זייט געזונד. האָבען זיי איהם ניט געענטפערט, האָט ער זיי געפרעגט פאַר וואָס ענטפערט איהר מיר ניט האָבען זיי איהם געענטפערט זייט איהם מוחל, די אשה איז תיכף אַנטלאָפען געוואָרען. ווען זי האָט זיך אויף געכאַפט האָט מען זי געפרעגט וואָס מיט איהר איז דאָ געשעהן האָט זי געענטפערט אַז זי ווייסט גאָר ניט. האָט מען זי געפרעגט פאַר וואָס זי האָט געהייסען אָהנצינדען ליכט האָט זי געענטפערט אַזוי ווי איך בין געזעסען מיט יסורים האָב איך געזעהן אַרויס געהן פון אַלקער אין שטיב אַריין אַ איש זקן האָב איך מיך דערשראָקען ע"כ האָב איך געהייסען אָהנצינדען ליכט. אין דער פריה איז די אשה אויף געשטאַנען געזונד כאחד אדם און איז געגאַנגען אין שוהל אַריין דאַווינען:

אַ ווינדערליכע מַעֲשֶׂה מֵהַגָּאוֹן הַצַּדִּיק מו"ה אַרי' לייביש אויערבוך אבד"ק סטאַניסלב.

ווען ר' ארי' לייביש איז געוועזען רב אין סטאַניסלאַב איז געוועזען אַפרנס החודש אַ איש נכבד און אַלמדן און ער האָט געהאַט קנאה אויף דעם רב וויל ער דאַווינד שפּעט. ער פלעגט אַמאָהל קומען דאַווינען זייגער ניין און דער פרנס חודש דאָט געוואָלט אַז מען זאָל דאַווינען פריה כדרך התיקון, אַמאָהל דאָט דער פרנס חודש אָהנגעזאָגט דעם שמש אַז ער זאָל ניט געהן רופען דעם רב צום דאַווינען אַזוי ווי ער איז געוואָהנט געוועזין אַלע טאָג אַריין צו ריפען דעם רב צום דאַווינען. און האָט געהייסען דאַווינען אָהן דעם רב מען זאָל ניט וואַרטען אויף דעם רב:

דער רב האָט געזעהן אַז עס איז שוין געקומען די צייט פון דאַווינען און דער שמש איז איהם ניט געקומען רופען איז ער אַליין געגאַנגען אין שוהל אַריין דאַווינען. ער איז אָבער אָהנגעקומען נאָך דעם לייענען עס איז פונקט געוועזען אם שבת האָט ער צו גערופען דעם שמש און האָט איהם געפרעגט פאַר וואָס ער איז איהם ניט געקומען רופען צום דאַווינען און האָט איהם געגעבען צוויי פעטש און תיכף האָט ער חרטה געהאַט וואָס ער האָט דעם שמש געגעבען צוויי פעטש און האָט געהייסען דער שמש אַז ער זאָל איהם צוריק געבען פעטש דער שמש האָט ניט געוואָלט האָט ער אויף איהם גוזר. געוועזען האָט דער שמש געענטפערט אַז אַזאַ גזירה וויל ער ניט מקיים זיין. דער רב האָט געדאַווענט ביחידות מוצאי שבת האָט דער רב גענומען אַשטעקין און אַטאָרבע און געגאַנגען און וועג אַריין ער האָט אויף זיך גענומען צו ליידען

נפלאות הצדיקים

אַיאָהר גלות וויַיל ער האָט געשלאָגען דעם שמש אין ער האָט זיך אַגאַנץ יאָהר ניט אָב געשאָהרען די האָר פין קאָפּ אין דער שטאָדט איז געוואָרען אַ גרויס רעש דער רב איז ניט דאָ מען ווייסט ניט ווי ער איז. קיין אַנדערען רב האָבען זיי ניט גיקענט נעמען. אין דער פרנס החודש האָט פערטרעטען דאָס אָרט פין רב מען האָט איהם אָב געגעבען דעם זעלבען כבוד ווי דעם רב דער שמש איז איהם געגאַנגען רופען צים דאַווינען אין נאָך אַזעלכע כבודים:

דאָס יאָהר איז פערביי געגאַנגען אין דער רב איז צוריק געקומען קיין סטאַניסלאָב בעוואַקסען די האָר ביז צי די אויגען מיט צוריסינע מלבושים אין צוריסינע שיך מען האָט איהם קיינער ניט דערקענט ער איז פרייטיג פאַר נאַכט געגאַנגען אין שוהל אַריין דאַווינען אין איז געשטאַנען לעבען דער טהיר גלייך מיט אָרימע לייט. בשעת מען האָט איינגיטיילט די אורחים איז איהם אויס געקומען צו עסען ביי דעם פרנס החודש נאָך דעם עסין האָט ער געבעטען דעם פרנס החודש אַז ער זאָל איהם לאָזען דאָ נעכטיגען דער פרנס החודש האָט געהייסען אויסבעטען אַגילעגער אין ער האָט זיך געלעגט שלאָפען. ער איז אויף געשטאַנען גאַנץ פריה דער פרנס החודש מיט זיין גאַנץ בני בית זענען נאָך געשלאָפען אין איז געגאַנגען אין מקוה אַריין אין איז צוריק געגאַנגען צום פרנס החודש אין זיך אויף צוריק געלייגט אויף דעם גילעגער אין מהרהר געוועזען בדברי תורה עס איז געוואָרען שפּעט עס איז שוין געקומען די צייט פין דאַווינען אין זיי אַלע זענען נאָך געשלאָפען איז ער אויף גילעגען אויף דעם גילעגער אין גילערענט. דערוויַיל איז אַריין געקומען דער שמש רופען דעם פרנס חודש צים דאַווינען. ווי דער שמש האָט געזעהן אַז זיי שלאָפען נאָך אין דער רב האָט זיך אויף געמאַכט שלאָפענדיג האָט ער אַראָב גענימען די לייכטער פין טיש אין האָט זיי בעהאַלטען אינטער דער פּאָלע אין איז זיך אַוועק געגאַנגען:

דער רב האָט דאָס געזעהן אין האָט זיך ניט ווימענדיג געמאַכט. דער שמש איז באַלד צוריק געקומען אין געזאָגט עס איז שוין די צייט פין דאַווינען אין איהר שלאָפט נאָך. דער בעל הבית האָט זיך אויף געחאַפּט אין האָט דער זעהן אַז די לייכטער זענען ניט דאָ האָט ער געמאַכט אַ געשריי. דער שמש האָט געזאָגט אַז ער איז אַריין געקומען אין שטיב אַריין איז די טהיר געוועזען אָפען דער אורח איז געלעגען אָהן געשפּאַרט אויף דעם טיש זיכער האָט ער גענימען די לייכטער. דער רב האָט איהם גיפרעגט צי ער קען אויף דעם שווערען? איז דער שמש צי געלאָפען צים אורח מיט רציחה אין האָט צי איהם געזאָגט גנב גיב אָב די גניבה אין האָט איהם געגעבען צוויי פּעטש ווי ער האָט איהם געוואָלט געבען נאָך אַפּאַטש האָט ער איהם געזאָגט גיב ניט מעהר דען איך האָב דיר אויך ניט בעגעבען נאָר צוויי פּעטש איך וויל ניט קיין פּראָצענט

נאָר

נפלאות הצדיקים

נאָך גיב אָב די לייכטער וואָס האָט זיי אַוועק געטראָגען אונטער דער פּאָלע אין גאָה זאָג דער רבנית אַז דער רב איז צוריק געקומען:

אַווינדערליכע מעשה מהרב הצדיק מאַפּטאַ.

אסוחר איז געקומען צום רבין פרעגין אַעצה צי ער זאָל פאָהרען קיין יאַסי האַנדלין האָט איהם דער רבי געהייסען פאָהרען און האָט איהם גיפרעגט אַז איהר פאָהרט אין וועג און איהר טרעפט אַ אָרימאַן געהן אין בעט ביי אייך איהר זאָלט איהם אויף נעמען אויף דער פיהר צי נעמט איהר איהם אויף? האָט איהם דער סוחר גיענטפערט עס טרעפט זיך פיהל מאָהל אַז איך בעגעגען אַ אָרימאַן געהן היים איך דעם שמייסער ער זאָל זיך שטעלען אין היים דעם אָרימאַן אויף זיצען אויף דער פיהר. האָט איהם דער רבי וויטער געפרעגט אַז מען טרעפט אַאָרימאַן אַלאָמען וואָס דאַרף מען טוהן? האָט איהם דער סוחר גיענטפערט אַזעלכע דאַרף מען זיכער אויף נעמען. האָט דער רבי געזאָגט מיר דאַכט זיך אַז אַלאָמען דאַרף מען ניט אויף נעמען אַ גזינדטער מענש אַז ער געהט אין וועג אין ווערד מיעט דאַרף מען איהם אויף נעמען אָבער אַלאָמער דאַרף זיך ניט אינטער שטעלין צי געהן אינטער וועגענס ער דאַרף זיך ניט צי פערלאָזען אַז ער וועט טרעפין אַפיהר אין מען וועט איהם אויף נעמען. איבער דעם דאַרף מען מורא האָבען אפשר איז ער אַרויבער אין מאַכט זיך לאָם כדי מען זאָל איהם אויף נעמען אין ער זאָל קענען בערויבען מענשען, דעם סוחר איז עס געווען אַפּלא פאַר וואָס דער רבי רעדט מיט איהם אַזעלכע ווערטער:

דער סוחר האָט זיך אָב געזעגענט מיט דעם רבין אין איז געפאָהרען אין וועג אַריין. דער סוחר האָט זיך געלייגט שלאָפען אויף דער פיהר אין איז אַנטשלאָפען געוואָרען. פאָהרענדיג האָבין זיי בעגעגענט אַמענש געהן אויף קילעס אין האָט געבעטען ביי דעם שמייסער ער זאָל זיך שטעלען אין וואַרטען ביז ער וועט צי קומען צי דער פיהר. די מענשען וואָס זענען געזעסין אויף דער פיהר האָבין געבעטען דעם שמייסער ער זאָל זיך שטעלען אין אויף נעמען דעם מענש. דער בעל העגלה האָט זיך גישטעלט וואַרטען אויף דעם לאָמען. דער סוחר האָט זיך אויף געחאַפּט אין גיפרעגט וואָס מען שטעהט. האָבען זיי איהם גיענטפערט אַז זיי וואַרטען אויף דעם לאָמען מען זאָל איהם אויף נעמען אויף דער פיהר. דער סוחר האָט זיך דערמאַנט אין רבינ'ס רייד אין געהייסען פאָהרען וואָס גיכער, דער לאָמער האָט געשריגען האָט רחמנות

אויף

אויף מיר אין וואַרט אויף מיר אין נעמט מיך אויף . דער סוחר האָט געזאָגט צים בעל עגלה ער זאָל נאָר אַנטלויפען . דער שמייסער האָט געיאָגט די די פערד אין איז אַוועק געפאָהרען . די מענשען וואָס זענען געזעסען אויף דער פיהר אַקייגען איבער האָבען געזעהן ווי דער לאָמער האָט גענומען ביידע קיליעס אין איין האַנד אַריין אין איז נאָך געלאָפען דער פיהר ווי זיי האָבען דאָס דערזעהן האָבען זיי געהייסען דעם בעל עגלה וואָס שנעלער פאָהרען. ווי דער לאָמער האָט געזעהן אַז ער וועט ניט קענען חאַפּען די פיהר האָט ער גענומען אַשטעקען אין זיי געוואָרפען עם האָט אָבער זיי ניט געטראָפען :

נאָך אַמעשה פון רבין מאַפּטאַ אין אַטייטש אויף אַפּסוק.

ווען דער רבי ר׳ אברהם יהושע העשעל מאַפּטאָ איז נאָך געוועזען רב אין קאָלביסוב . איז פאַר איהם פאָרגעקומען אַגרויסע דין תורה איז ער געזעסען ביי דער דין תורה מיט עטליכע דיינים די דיינים האָבען גענומען שוחד ביי איין בעל דין אין האָבען נוטה געוועזען דעם בעל דין גרעכט צו מאַכען . דער רבי האָט אָבער ניט געוואָלט מסכים זיין מיט זיי אין האָט געזאָגט אַז דער דין איז ניט אַזוי ווי זיי זאָגען . די דיינים האָבען געזעהן אַז זיי וועלען מיט איהם גאָר ניט מאַכין האָבען זיי געזאָגט זייער בעל דין אַז ער זאָל משחד זיין דעם רב . ער האָט אָבער געוויסט אַז עס איז ניט מעגליך משחד צו זיין דעם רב האָבען איהם די דיינים מייעץ געוועזען אַז ער זאָל אַריין לייגען אין זיין מלבוש פון ראש חודש געלד . ער האָט אַזוי געטוהן ער האָט אַריין געלייגט אין רב׳ס מלבוש אַריין געלד אין עס האָט קיינער ניט געזעהן :

דער רבי האָט ווייטער אָהנגעהויבען צו קלעהרען וועגען דער דין תורה האָט ער געזעהן ווי זיין דיעה איז שוין אויך מסכים צו די דיינים האָט ער ניט פערשטאַנען וואָס דאָס איז האָט ער אָב געלייגט די דין תורה אויף דעם צווייטען טאָג אין האָט געהייסען די דיינים מיט בעלי דינים אַהיים געהן . אין ער איז אַריין געגאַנגען אין אַבעזונדער חדר אין האָט געוויינט פאַר דעם רבונו של עולם אויף דעם וואָס זיין דיעה איז אויך נוטה צו די דיינים ווארום באמת איז דער דין ניט אַזוי ווי די דיינים זאָגען . אויף דעם צווייטען טאָג האָט ער ווייטער געזעהן ווי זיין דיעה איז נוטה צו די דיינים האָט ער ווייטער אָבגעלייגט די דין תורה . עס האָט אַזוי געדויערט ביז ראש חודש . ראש חודש האָט ער גענומען זיין מלביש זיך אָהנטוהן האָט ער געזעהן אַז עס

זייער

נפלאות הצדיקים

איז זייער שוועהר האט ער אריין געשטעקט זיין האנד אין קעשענע אריין און האט ארויס גענומען עטליכע רענדליך . האט ער פערשטאנען אז עמיצער האט עס איהם אריינגעלייגט האט ער גיפרעגט זיין ווייב צי זי ווייסט ניט ווער . האט זי איהם גיענטפערט אז זי ווייסט ניט . מען האט אהנגעהויבען חוקר ודורש זיין ביז עס איז געבליבען במוסכם אז עס האט עס קיינער ניט געטוהן נאר דער בעל דין . האט דער רב נאך איהם געשיקט און האט אויף איהם גוזר געוועזען אז ער זאל מודה זיין . דער בעל דין האט תיכף מודה געוועזען. האט איהם דער רב געזאגט די ביסט ארשע איך וועל שוין ניט זיצען ביי דער דין תורה:

מיט דעם האט ער אויס געטייטש דעם פסוק „ויסלף דברי צדיקים" דאס איז טייטש דער שוחד פערקרימט די רייד פון צדיקים דאס מיינט מען אפילו דער צדיק וואס האט גאהר ניט קיין ידועה פון שוחד דהיינו מען גיט איהם שוחד אפילו ער ווייסט גאר ניט. אזוי ווי ביי איהם איז געוועזען ער האט גאר ניט געוויסט פון דעם שוחד פון דעסטוועגען מיז ער נוטה זיין צו דעם בעל דין:

אַ קליג ווארט פון רבין ר' בונם זצ"ל.

דער רבי ר' בונם איז אמאהל געקומען צו זיין רבין דעם יוד הקדוש און האט שלעכט אויס געזעהן האט איהם דער יוד הקדוש גיפרעגט וואס ער זעהט אויס אזוי שלעכט . האט ער איהם גיענטפערט אז עס האט איהם איינער שטארק מבייש געוועזען . האט זיך דער יוד הקדוש געוואונדערט און איהם גיפרעגט ווער איז דאס דער מענש וואס האט דיך מבייש געוועזען האט ער איהם ניט געוואלט זאגען האט איהם דער יוד הקדוש שטארק מפציר געוועזען אז ער זאל אויס זאגען ווייל ער האט דעם מענש געוואלט מעניש זיין ער האט איהם אבער ניט געוואלט זאגען:

האט איהם דער יוד הקדוש גיפרעגט וואס האסטו געטוהן דעם מענש וואס ער האט דיך מבייש געוועזען . האט ער איהם גיענטפערט איך האב איהם געקושט . איז דאס דעם יוד הקדוש נאך מעהר אוואונדער געוועזען האט ער איהם געהייסען ער זאל איהם אויסזאגען ווער דאס איז געוועזען האט ער איהם גיענטפערש איך האב אריין געקוקט אין ספר שבט מוסר האב איך געזעהן אז איך האב נאך גאר ניט געטוהן קיין מצות וואס איוד דארף טוהן האב איך זיך שטארק פערשעמט אז מיין נשמה איז מיר כמעט ארויס פאר בושה

נפלאות הצדיקים

צ״שה נאָך דעם האָב איך איהם געגעבען אַקוש אין אַריין געשטעלט אין שאַנק אַריין:

פון דאַנען קענען מיר זיך אַרויס נעמען אַמוסר השכל אַז דער רבי ר׳ בינם איז מבייש געוואָרען פון ספר שבט מוסר וואָס ער איז געוועזען אַצדיק גדול און איז אַרום געגאַנגען מיט אַשלעכט פנים וואָס זאָלען מיר טוהן מיר דאַרפען תמיד ווייבען און קלאָגען אויף אונזערע חטאים. השי״ת זאָל אינז העלפען מיר זאָלען זוכה זיין תשובה צו טוהן בלב שלם אמן:

אַווינדערליכע מַעֲשֶׂה פון רֶבּין ר מֶענְדֶעלֶע פון רומנוב.

אין אַדאָרף לעבען ראָפשעץ האָט געהאַלטען אַיוד איין אַרענדע ביי אַפּריץ און ער איז געוועזען אַגרויסע אביון ער האָט ניט געהאַט צו בעצאָהלען די ראַטעס. האָט איהם דער פריץ געזאָגט אויב ער וועט איהם ניט בעצאָהלען דאָס געלד וואָס ער איז איהם שולדיג וועט ער איהם אַרויס וואַרפען פון דער אַרענדע און ער זאָל ניט קומען צו איהם בעטען אויב ער וועט צו איהם קומען מיט לעדיגע הענד וועט ער איהם שטראָפען ער וועט איהם שמייסען. דער אַרענדאַר איז געפאָהרען קיין ראָפשיץ צום רבין ר׳ נפתלי און האָט איהם דערציילט די מעשה וואָס דער פריץ האָט איהם געזאָגט און קען ניט געהן צום פריץ בעטען ווייל דער פריץ האָט איהם געזאָגט אַז אויב ער וועט צו איהם קומען בעטען וועט ער איהם שמייסען. האָט איהם דער רבי ר נפתלי געזאָגט די זאָלסט ניט געהן צום פריץ גאָט וועט דיר אַזוי אויך העלפען די דאַרפסט ניט מפקר זיין דיין גוף מען זאָל איהם שלאָגען:

דער אַרענדאַר איז אַהיים געקומען און האָט דערציילט דעם ענטפער וואָס דער רבי האָט איהם געענטפערט. האָבען זיי איהם געפרעגט וואָס וועסטו טוהן דער טערמין איז שוין באַלד דער פריץ וועט באַלד שיקען זיינע משרתים און זיי וועלען אונז אַרויס טרייבען. האָט ער זיך מיישב געוועזען און איז געפאָהרען קיין רומנוב צום רבין ר׳ מענדעלע און פאַר איהם שטאַרק געוויינט. האָט איהם דער רבי געענטפערט וואָס איז דער רעש געה צום פריץ און אַז ער וועט דיר הייסען געבען פיער אָבער פינף קלעפ וועט דיר גאָר ניט זיין און נאָך די קלעפ וועט ער בעסער ווערען דער אַרענדאַר איז אַהיים געקומען און דערציילט דעם ענטפער פון רבין און די עצה זיי געפעלען און איז געגאַנגען צום פריץ. ווי דער פריץ האָט איהם דערזעהן האָט ער איהם געהייסען אַנידער לייגען

ליגען אויף אבאנק און איהם געבען פינף קלעפ און דאס גאר ניט גיהערט זיי זיין וויינען און שרייען מען האט איהם געגעבען פונף קלעפ נאך דעם האט ער זיך אויף געהויבען און זיך אנידער געזעצט און אווינקעלע און געוויינט און גיקרעכצט :

דער פריץ האט אויף איהם רחמנות בעקומען און האט שטארק חרטה געהאט וואס ער האט איהם געהייסען שמייסען ער האט געזאגט וואס קען ער טוהן אז ער איז ארים , און דער ארענדאר האט בעקומען חן ביי דעם פריץ און האט איהם געזאגט דאס וואס ביסט מיר שילדיג בין איך דיר מוחל נאר פון היינט אהן און ווייטער זאלסטו מיר צאהלען און פאר די פינף קלעפ גיב איך דיר יעדען יאהר פונף קלאפטער האלץ און פאשע פאר דיינע בהמות ווענען. דער ארענדאר איז אהיים געגאנגען פון פריץ מיט אשמחה און איז געפאהרען קיין רומנוב צום רבין און איהם דערציילט די בשורה . האט איהם דער רבי געזאגט וואס האסטו גירעכענט אוף דעם רבין פון ראפשיץ וואס האט דיך ניט געהייסען געהן צום פריץ ניט ווייל ער האט ניט געזעהן מיט ריח הקודש אז נאך די קלעפ וועט דיר בעסער זיין נאר ווייל ער האט ניט גיקענט ליידען אז א יוד זאל בעקומען קלעפ . איבער דעם האט ער דיך ניט געהייסען געהן צום פריץ . אבער איך האב גיזעהן אז עס איז כדאי צו בעקומען קלעפ כדי עס זאל דיר נאך דעם גוט זיין.

נאך א ווינדערליכע מעשה פון רבין ר' מענדעלע מרומנוב זצ"ל.

אמאהל ביינאכט ווען דער רבי ר' מענדעלע איז געשלאפען און זיין חדר און זיין משמש ר' הירש איז געשלאפען און דער פעדערשטיב . האט עמיצער געקלאפט און דער טהיר . און ווייל דער רבי האט איהם ניט געהייסען עפינען די טהיר האט ער ניט גיעפענט נאר ער איז גילעגען אויף דעם גילעגער און האט גיוואלט זעהן וואס דא וועט זיין. פלוצלונג האט ער גיזעהן ווי צמענש איז אריין געקומען און שטיב אריין און איז גלייך אריין געגאנגען צום רבין (דאס איז געוועזען דער שר פון פרייסען) און האט גיבעטען דעם רבין ער זאל איהם ערלויבען צו געהן קיין רוסלאנד דורך גאליציא און דער רבי האט איהם ניט ערלויבט . האט ער איהם געזאגט איך וועל קויפען מיין גאנץ הצטרכות ביי די יודען פון מיר וועלען די יודען פון גאליציא רייך

ווערען

נפלאות הצדיקים

ווערען, האט איהם דער רבי געענטפערט איך וויל ניט דיין רייכקייט און וויל ניט די זאלסט אדורך געהן דורך גאליציא:

ווען דער שר איז ארויס געגאנגען האט דער רבי געפרעגט זיין משמש צי ער ווייסט ווער דאס איז געוועזען האט איהם דער משמש געענטפערט דאס איז געוועזען דער שר פון פרייסען. (דער משמש איז געוועזען אגרויסער מאן ער איז געווארין רבי אויף ר' מענדילעס ארט). האט איהם דער רבי געזאגט די האסט גיט געזעהן יודעלע גנב (אזוי האט ער גערופען דעם שר פון פרייסען) וויל אדורך געהן דורך גליציא און מטמא זיין דאס לאנד:

נאך א ווינדערליכע מעשה פון רבין ר' מענדעלע מרומנוב זצ"ל.

דער רבי ר' הירש מרומנוב איז געבליבען איתום קליינע היינט אהן פאטער און מוטער האבען איהם זיינע קרובים געגעבען צו אשניידער ער זאל זיך לערנען שניידעריי. ער האט אבער ניט געוואלט זיין קיין שניידער ער האט בעסער געוואלט לערנען. איז ער אוועק פון זיין שטאדט פון טארנא און איז געוועזען נע ונד ביז ער איז געקומען קיין פריסטוק און איז ארין געגאנגען אין רבין ר' מענדילעס בית המדרש ארין (מר האט פריהר געוואהנט אין פריסטוק) און האט זיך אנידער געזעצט ביי אטיש און געזאגט תהילים מיט אגרויס געוויין. די מענשין פון בית המדרש האבען איהם געפרעגט וואס ער וויינט אזוי און פון וואנען ער איז? האט ער נאך מעהר געוויינט און זיי דערציילט אז ער האט ניט קיין פאטער און מוטער און האט ניט ווער עס זאל זיך אויף איהם אומקוקען און ער וויל לערנען. ווען עס זאל ווערכער מענש מיט איהם לערנען וואלט ער איהם פשוט מחיה געוועזען. די מענשען האבען אויף איהם רחמנות געהאט און האבען מיט איהם גילערענט און ער האט מצליח געוועזען אין לערנען און איז אלע מאהל געוואקסען גרעסער ער האט שוין גילערינט בעזאמען מיט אלע בית המדרש בחורים און איז געוועזען זייער פרים איז אלע טאג געוואקסען גרעסער בעבודת ה':

דעם רבין ר' מענדעלי האט ער ניט געזעהן נאר ווען ער איז געקומען און בית המדרש ארין דאווינען ער האט אבער משתוקק געוועזען צו זיין ביי דעם רבין און שטיב ער זאל איהם קענען משמש זיין אזוי ווי די גמרא זאגט אז משמש זיין אתלמיד חכם איז גרעסער ווי לערנען כדי ער זאל זיך קענען אבלערנען פון זיינע מעשים. ער האט שוין ניט גיקענט רוהן און ער האט

האָט שוין גיקלערט ווי אַזוי ער זאָל קענען זיין אַמשמש ביי דעם רבין . האָט ער זיך מיישב געוועזען אין איז צו געגאַנגען צו דעם הייצער אין איהם געזאָגט וויל די קאַמער פון האָלץ איז וויט פון שטוב גיב מיר דעם שליסעל פון קאַמער וועל איך דיר אַריין ברענגען האָלץ ווען מען וועט דאַרפען. דער הייצער האָט איהם געגעבען דעם שליסעל אין דער בחור האָט אַריין געטראָגען יעדען טאָג האָלץ מיט אַזריזות גלייך ווי ער וואָלט גיברענגט האָלץ צו דער מערכה . אַזוי ווי ער האָט אַריין געטראָגען דאָס האָלץ איז ער זיך צוריק געגאַנגען לתורה ועבודה עס איז פערביי געגאַנגען עטליכע טעג האָט ער גיבעטען דעם הייצער אַז ער זאָל איהם לאָזען איינהייצען דער הייצער האָט איהם דאָס אויך צוליעב געטוהן . אין אַצייט אַרום האָט ער שוין אָהנגעהויבען אַריין צו געדן אין רבי'נס שטיבעל אַריין יעדען טאָג ווען דער רבי איז זיך געגאַנגען מכין זיין איז ער אַריין געגאַנגען אין שטיבעל אַריין אין געבעטען דעם משרת ער זאָל איהם לאָזין אויס קעהרען דער משרת האָט איהם צוליעב געטוהן אין איהם געלאָזט אויס קעהרען ער האָט גיקעהרט בשמחה רבה דאָס ער האָט זוכה געוועזען אויס קעהרען דעם צדיק'ס חדר נאָך דעם קעהרען איז ער זיך ווייטער געגאַנגען צו זיין תורה ועבודה :

די משמשים האָבען דעם בחור שטאַרק ליעב געהאַט אין וואָס ער האָט פון זיי פערלאַנגט האָבען זיי איהם צוליעב געטוהן נאָר צו בעטען דעם רבי'נס בעט האָבען זיי איהם ניט געלאָזט וויל זיי האָבען מורא געהאַט אפשר וועט ער ניט גוט בעטען וועט דער רבי אויף זיי מקפיד זיין, אין דער בחור האָט אָבער זיך פון דעם אויך ניט מייאש געוועזען ער האָט געזוכט עצות ווי אַזוי ער זאָל קענען בעטען דער ר'נס בעט . האָט זיך געמאַכט אַז דער משמש האָט בעדאָרפען אַוועק צו געהן איז דער בחור צו איהם צו געגאַנגען אין איהם געבעטען די דאַרפסט דאָך אַוועק צו געהן לאָז מיך בעטען דאָס בעט דער משמש האָט איהם געהייסען בעטען דאָס בעט אונזער בחור האָט זיך דערפרייט אַז ער האָט זוכה געוועזין צו דעם וואָס ער האָט שוין לאַנג משתוקק געוועזען , דער בחור האָט דאָס בעט גיבעט מיט גרויס זריזות אין טרערען פון פרייד האָבען זיך בעוויזען אויף זיין פנים דאָס ער האָט זוכה גיוועזען צו דעם :

ווי דער רבי האָט זיך געלייגט שלאָפען האָט ער דערקענט אַז דאָס בעט איז היינט אַנדערש גיבעט ווי שטענדיג אין ער האָט מרגיש געוועזען אַז זיינע משמשים האָבין דאָס בעט ניש גיבעט בעוויל ער האָט ניט גיקענט שלאָפען. האָט ער אַריין גערופען זיין גבאי אין האָט איהם גיפרעגט ווער האָט היינט גיבעט דאָס בעט ? האָט איהם דער גבאי גיענטפערט מן הסתם האָט עס גיבעט דער זעלבער וואָס שטענדיג האָט דער רבי געזאָגט די זאָגסט שקר איך דערקען אַז

זינט

היינט האט ניט געבעט דער זעלבער וואס שטענדיג איך האב ניט געקענט שלאפען מען האט אריינגערופען דעם משרת וואס פלעגט שטענדיג צו בעטען און מען האט איהם געפרעגט ווער עס האט היינט געבעט האט דער משרת געענטפערט איך האב היינט ניט געבעט וויל איך האב בעדארפט אוועק צו געהן מיט אשליחות וואס דער רבי האט מיך געשיקט און דער בחור הירש פון טארנא בעט שוין מיך שוין אלאנגע צייט איך זאל איהם לאזען בעטען און היינט האב איך איהם געמיזט לאזען בעטין. האט דער רבי געזאגט אויב אזוי אז דער בחור האט געבעטט זאג איך איך אז מהיום והלאה זאל זיך ניט דערוואגען עמיצער צו בעטען נאר דער בחור. מען האט שוין דעם בחור אריין גערופען צים רבין און איז געווארען אמשמש ביי דעם רבין. יעצט האט ער שוין געהאט וואס ער האט געוואלט ער האט שוין ניט ארויסגיטרעטען פון רבין און ער האט הערעט אהנגעהויבען צו וואקסען אלע מאהל גרעסער און גרעסער:

דער רבי האט זיך אויס געצויגען פון פריסטוק קיין רומנוב און האט מיט גענימען מיט זיך דעם בחור און האט איהם דארט חתונה געמאכט. נאך דער חתונה האט איהם דער רבי איבער גיגעבען און זיין האנד ארייין זיין גאנץ הויז מען האט קיין זאך ניט געטוהן אהן איהם. ווען ער איז געווארען רבי האט ער דערציילט אז בשעת זיין התונה ווען די בחורים זענען ביי איהם גיזעסען איז צו איהם אריין געקומען דער רבי ר' מענדעלי און האט מיך אוועק גערופען פון די בחורים און צו איהם געזאגט קום וועל איך דיך לערנען וואס מען מיינט התונה און האט איהם פיעל סודות מגלה געוועזען. פון דאנען זעהן מיר ווי גרויס שימוש תלמודי חכמים איז:

אווינדערליכע מעשה פון רבין ר' חיים מצאנז זצ"ל.

דער רבי מצאנז איז געוועזען אאיידים פון דעם גאון מלייפניק דער שדחן איז געוועזען הגאון ר' יהושע העשיל בן הגאון מלייפניק. די מעשה איז אזוי געוועזען. דער גאון ר' יהושע העשיל איז אמאהל געוועזען אין טארניגראד אודות מסחר ווען ער האט זיך ערלעדיגט פון זיין מסחר איז ער אריין געגאנגען אין בית מדרש אריין לערנען האט ער געטראפען דעם צדיק ר' חיים מצאנז ווען ער איז נאך געוועזען א בחור זיצען און לערנען מיט גרויס התמדה. דער בחור איז איהם זייער געפעלען ער האט מיט איהם אהנגעהויבען צו שמיסען און לערנען האט ער געזעהן אז ער איז אגרויסער

גאון וחריף ובקי . האָט ער איהם גיפֿרעגט ווער ער איז האָט ער איהם געזאָגט, ער האָט גיזעהן אַז ער איז אַמיוחס איז איהם איינגעפֿאַלען אַז זיין פֿאָטער זאָל איהם נעמין פֿאַר אַ איידים . דער גאון ר׳ יהושע העשיל איז געגאַנגען אויף דער אַכסניאָ און אָבגעשריבען אַבריף צו זיין פֿאָטער (ווייל ער האָט נאָך בעדאַרפֿט זיין אין טאַרניגראָד) און איהם פֿאַר געלייגט דעם שידוך .

דער ר׳ לייביש דער צאַנזער רבי׳נס פֿאָטער איז דאַמאָלס געווען אין לייפניק און איז געוועזען איוצא ונכנס ביי דער גאון מלייפניק ווען דער בריף איז אָהן געקומען איז פונקט ר׳ לייביש געוועזען ביי דעם גאון. ווי דער ר׳ לייביש האָט דער זעהן די פאָסט התימה פֿון טאַרניגראָד האָט ער געזאָגט אַז דער בריף איז זיכער צו מיר . האָט דער גאון געזאָגט ווייל ער איז אָהנגעקומען צו מיר וועל איך איהם עפֿינען און אויב ער וועט זיין צו אייך וועל איך איהם אייך געבען . דער גאון האָט גיעפֿענט דעם בריף און גיזעהען אַז ער איז פֿון זיין זוהן ר׳ יהושע העשיל וועגען דעם שידוך מיט ר׳ לייבישעס בחור . דער רבי האָט געוויזען דער בריף צו ר׳ לייבישען און איהם גיפֿרעגט צו ער איז מסכים צו דעם שידוך. ר׳ לייביש האָט באַלד גענטפֿערט אַז ער איז זייער גערען צו האָבען איהם פֿאַר אמחותן האָט דער רבי געזאָגט צו ר׳ לייבישען שון עטליכע חדשים רעדט מען מיר אַשידוך פֿאַר מיין טאָכטער מיט בן הגאון ר׳ זלמן מרגליות מבראָד און דעם לעצטען בריף האָב איך געשריבען אַז ביז חמשה עשר בשבט אַז עס וועט ניט עמיצער קומען מיט אַ קלאָהרע תשובה מיט אַכח הרשאה צו ענדיגען דעם שידוך וועל איך טוהן אַצווייטען שידוך און היינד איז דאָך חמשה עשר בשבט ע״כ וועל איך נאָך וואַרטען ביז ביי נאַכט און אויב עס וועט ניט קומען קיין ידיעה וועלען מיר שרייבען תנאים מיט אייך :

דער ר׳ לייביש איז זיך געגאַנגען אויף זיין אַכסניאָ איז פונקט אָהנגעקומען אַ מענש פֿון דער פֿרעמד ר׳ לייביש האָט איהם געגעבען שלום און איהם גיפֿרעגט פֿון וואַנען ער איז דער מענש האָט איהם גיענטפֿערט אַז ער איז פֿון בראָד און איהם דערציילט אַז ער איז געשיקט פֿון דעם רב מבראָד צו דעם היגען רב מיט אַכח הרשאָה צו שליסען דעם שידוך . ר׳ לייביש האָט אָהנגעהויבען צו שמיסען מיט דעם מענש וועגען אַנדערע זאַכען דער ווייל האָט ער איהם גיפֿרעגט צו ער וועט טרינקען אַגלעזעל וויין דער מענש האָט גיענטפֿערט אַז ער וועט טרונקען , ר׳ לייביש האָט איהם געהייסען געבען אַגלעזעל אַלטען וויין . דער מענש האָט אויסגעטרונקען דאָס גלעזעל וויין און איז אַביסעל שיכור געוואָרען האָט איהם ר׳ לייביש געזאָגט איהר פֿאָלגט מיך און דאַווינט אָב מנחה און לעגט אייך אַביסעל שלאָפֿען איהר זענט דאָך מיעד . דער מענש האָט אַזוי געטוהן . ר׳ לייביש האָט זיך ניט וויסענדיג געמאַכט

און

נפלאות הצדיקים

אין איז ביינאַכט אַריבער געגאַנגען צום רב און איהם געפרעגט צי עס איז דאָ עפּיס אידיעה פין בראָד האָט איהם דער רב געענטפערט אַז עס איז ניט דאָ קיין ידיעה און איהם געזאָגט איך האָב געטוהן מיינס איך האָב געוואַרט ביז נאַכט איך האָב מיין וואָרט געהאַלטען ע״כ וויל איך מעהר ניט וואַרטען און האָט געשריבען תנאים מיט ר׳ לייבישען:

נאָך די תנאים איז ר׳ לייביש געגאַנגען אויף דער אַכסניאָ און האָט געטראָפען דעם שליח אויף הייבען פין שלאָף און האָט געוואָלט געהן צים רב האָט איהם ר׳ לייביש געזאָגט איך קום הערשט פין רב ער האָט זיך שוין געלעגט שלאָפען. דער מענש האָט געוואַרט ביז אין דער פריה איז ער געגאַנגען צים רב און איהם געוויזען דעם בריעף מיט דעם כח הרשאה פין הרב מבראָד. האָט איהם דער רב געענטפערט עס איז שוין פערפאַלען איך האָב גיזעהן אַז מען זעהט דיך ניט האָב איך נעכטין געשריבען תנאים מיט ר׳ לייביש מטאַרניגראָד דער שליח האָט דער ציילט דער רב אַז ער איז נאָך נעכטען געקומען נאָר דער ר׳ לייביש האָט איהם אָב געגנאַרט און איהם פערהאַלטען ביז יעצט. האָט דער רב געזאָגט צום שליח איך וועל שיקען רופען ר׳ לייבישען אויב ער וועט וועלען מיר מוחל זיין אויף דעם התקשרות וועל איך מאַכען איין התקשרות מיט (ר׳ זלמן מרגליות דער רב האָט געשיקט נאָך ר׳ לייבישען ר׳ לייביש האָט אָבער בשום אופן ניט געוואָלט מוחל זיין און דער שידוך איז געבליבין בתקפו.

נאָך די תנאים ווי די תלמודים פון הגאון מלייפניק האָבין גוהערט אַז זייער רבי האָט געשריבין תנאים און האָט ניט גיזעהן דעם חתן איז זיי דאָך געווען אווינדער האָבין זיי אויס געקליבען צווי בחורים און זיי געשיקט קיין טאַרניגראָד זיי זאָלען זעהן דעם חתן און מיט איהם ריידען און לערנען זעהן צי ער קען לערנען. ווי זיי זענין געקומען קיין טאַרניגראָד און גיזעהן אַז דער חתן לאָמט אויף אַפיס איז עס זיי ניט געפלין אז זייער רבי זאָל נעמען אַחתן אַלאָמען זיי זענען אַהיים געפאָהרען אין דעצייילט אַז דער חתן איז אַלאָמער דער רב מיט דער כלה זענען פין דעם געוואָהר געוואָרען דער רב איז שטאַרק אין כעס געוואָרען אויף זיין זוהן ר׳ יהושע העשיל פאַר וואָס ער האָט איהם פין דעם פעלער ניט מודיע געווען מען זאָגט ווען זיין זוהן איז אַהיים געקומען האָט ער איהם געגעבען אַפּאַטש. און די כלה האָט געזאָגט אַז בשום אופן וויל זי ניט דעם חתן. האָט איהר דער פאָטער געזאָגט איך וועל אָהנגרייטען כל צרכי החתונה און אויב דער חתן וועט דיר ניט גיפעלען וועל איך איהם געבען מיין שטיב טאָכטער פאַר אַווייב:

מען

נפלאות הצדיקים

מען האט אהנגעגרייט כל צרכי החתונה דער חתן מיט די מחותנים זענען געקומען קיין לייפניק אויף דער חתונה ווי דער חתן האט גיהערט אז די כלה וויל איהם ניט האט ער געזאגט אז ער וויל ריידען מיט דער כלה עטליכע ווערטער אין אבעזינדער חדר זיי זענען ארייין געגאנגען אין אבעזינדער חדר אריין ווי ער האט מיט איהר גירעדט עטליכע ווערטער איז זי באלד מרוצה געווארען אין וואס ער האט מיט איהר גירעדט ווייסט קיינער ניט אין האבען חתונה געהאט:

אווינדערליכע מעשה פון רבין ר׳ חיים מצאנז זצ״ל.

עס איז געפאהרען אויף דער באהן אאונגערישער יוד קורץ געקליידעט בעזאמען מיט נאך מענשען אין האבען בעזאמען געשמיסט צווישען דעם שמיס האט דער אונגארישער יוד גיפרעגט די מענשען אויף דעם רבין מצאנז האבין זיי איהם גיענטפערט אז ער איז שון נפטר געווארען פערצין יאהר. ווי דער מענש האט דאס דערהערט האט ער אהנגעהויבען שטארק צו וויינען. האבען איהם די מענשען גיפרעגט פאר וואס ער וויינט אזוי האט ער זיי דערציילט איך בין פון אמשפחה נכבדה פון אבעראונגארין אין איידער איך בין געשטאנען צום פריזיוו בין איך אחתן געווארען מיט אגרוסען עושר׳ס אטאכאכטער פון אשעהנע משפחה דער מחותן האט ניט געוויסט צי איך דארף שטעהן צים פריזיוו ווען ער זאל וויסען וואלט ער זיך ניט משדך געוועזען מיט מיר. נאך דער חתונה האט מען מיר גיבראכט אפאפיער אז איך זאל זיך צו שטעלען צום פריזיוו אין דאס פאפיער איז אהנגעקומען גלייך צו מיר אין דער האנד אריין עס האט קיינער פון שטיב פון דעם ניט געוויסט איך האב ניט געוויסט וואס פאר אעצה איך זאל מיר געבען איך האב ניט געוואלט אז מיין שוועהר אין מיין ווייב זאלען פון דעם געוואהר ווערען האב איך עס דערציילט מיינס אפרייינד האט ער מיר אעצה געגעבין איך זאל פאהרען קיין צאנז צים רבין ער קען מיר העלפען:

איך האב געזאגט אז איך פאהר אביסעל אהיים אין איך בין גלייך געפאהרען קיין צאנז אין האב איהם דערציילט די גאנצע מעשה. האט מיר דער רבי געזאגט אז ניט ווייט פון צאנז איז פאר האנען אקליין שטעטיל לובלויא דארט שטעהט מיליטער דארט קענסטו שטעהן אויף אקאמיסיע אין וועסט בעפרייט ווערען. האב איך. איהם געזאגט רבי איך בין דאך אגעזינדטער

מענש

מענש ווי אַזוי ווערט מען מיך בעפרייען. האָט דער רבי מיר געזאָגט ביינאַכט איידער די וועסט אַריין גיין אין די קאַססערין וועט דיר וועה טוהן דיין פיס אין די וועסט דיך קראַצען וועט דיר דער פיס געשוואָלען ווערען אין מען וועט דיך בעפרייען. האָב איך איהם געזאָגט איך וויל ניט האָבען קיין געשוואָלינעם פיס. האָט דער רבי מיר גיענטפערט אזוי ווי די וועסט בעפרייט ווערען זאָלסטו דיר צי לייגען אַביסיל קאַלט וואַסער צי דעם פיס וועט דיר דאָס געשווילעכץ אָבגעהן:

איך האָב אַזוי געטוהן אין בין אַריין געגאַנגען אין די קאַססערען אין די אַלע מילוטער לייט וואָס איך האָב זייא גיפרעגט האָבין זיי מיר געזאָגט אַז דאָ שטעהט גאָהר ניט דער ריגעמענט וואָס איך גיהער צי איהם. נאָר ווייל איך האָב געהאַט גרויס אמונה אין דעם רבין האָב איך ניט געקוקט וואָס די מליטער לייט האָבין געזאָגט אין בין אַריין געגאַנגען צים הויפטמאַן אין איהם דער ציילט איך בין אין מוטען וועג אין איך דאַרף שטעהן צום פריזיוו צ״כ וויל איך דאָ שטעהן. האָט מיר דער הויפטמאַן גיענטפערט חאָטש דער ריגאָמענט וואָס איך גוהער צי איהם געפינט זיך ניט דאָ נאָר דאָך וועל איך דיר אַטובה טוהן אין וועל דיך דאָ אהן נעמען. אין ער האָט מיך אַריין גע׳פיהרט אין דיר שטיב אַריין ווי אַלע רעקרוטען זענען דאָרט געוועזען:

ביינאַכט האָט מיר דער פיס אָהנגעהויבען וועה צי טוהן אין איך האָב זיך שטאַרק גיקראַצט איך האָב זיך אוף געהויבען אין דער פריה איז דער פיס געוועזען געשוואָלען. ווי איך בין אַריין געקומען צי דער קאָמיסיע האָט מיר דער דאָקטער געזאָגט די זאָלסט וויסען אז די ביסט אין אַסכנה זאָלסט תיכף פאָהרען קיין ווין צי אגרויסין דאָקטער אין ער האָט מיך בעפרייט איך בין אַהיים געפאָהרען אוף דער באַהן האָב איך צו געלייגט צום פיס אַטיכל קאַלט וואַסער אין דער פיס האָט זיך מיר תיכף אויסגעהיילט יעצט זאָל איך שוין ניט זיין קיין ווינדער וואָס איך האָב אַזוי געוויינט ווען איהר האָט מיר געזאָגט אַז דער רבי איז שוין נפטר געוואָרען זי״ע ועכי״א:

נאָך אַ ווינדערליכע מעשה מהצדיק מצאנז זצלה״ה.

דער רבי ר׳ אלעזר פין דזיקוב האָט געשריבען אַבריף צים רבין מצאַנז אז איינער פין זיינע מתנגדים איז געפאָהרען צים שטאָט־האַלטער איהם מסרין אין האָט איהם גיבעטען אַז ער זאָל מתפלל זיין דאָס דער מסור

נפלאות הצדיקים

מסור זאל איהם ניט קענען טוהן קיין שלעכטץ . האט איהם דער רבי מצאנז צוריק געשריבען אז ער זאל גאהר ניט מורא האבען דער מסור וועט איהם ניט קענען טוהן קיין שום שלעכטץ ובפרט עס דאכט זיך מיר אז דער מסור איז שוין געשטארבען. די זאך איז געוועזען דעם רבין ר' אלעזר אגרויס ווינדער ער האט געוויסט אז ער איז אוועק געפאהרען פון דזיקוב געזינד. אין באמת איז טאקי אזוי געוועזען אזוי ווי דער צאנזער רבי האט איהם געשריבען אין דעם זעלבען טאג ווען דער רבי מצאנז האט געשריבען דעם בריעף צום רבין פון דזיקוב איז דעם מענש געוועזען ביי דעם שטאט-האלטער אין איז געזעסען אין הויז אין געווארט ביז מען וועט איהם אריין לאזען צים שטאט-האלטער איז פלוצלונג געשטארבען השם ישמרנו:

אווינדערליכע מעשה פון רבין ר' חיים מצאנז זצ"ל.

ווען דער רבי ר' חיים איז געווארען רב בצאנז איז געוועזען אין שטאדט פיעל מתנגדים פורים האט איהם אמענש געשיקט שלוח מנות אין אמלמד איז געגאנגען אין גאס אין האט געזעהן ווי איונגעל טראגט דעם רבין משלוח מנות. האט דער מלמד גיפרעגט דעם יונגעל וועמען טראגסטו משלוח מנות דעם לעמעם רב? (דער רבי איז געוועזען לאם אויף אפיס אזוי ווי אויבען שטעהט דאס יונגעל האט דאס דערציילט דעם רבין האט דעם רבין שטארק פערדראסען אין דער מלמד האט ניט אויסגילעבט דאס יאהר אין אזוי איז געוועזען פיעל גבירים וואס האבען געהאט מחלוקת אויף דעם רבין זענען געווארען ר ב אין צוואנציג יאהר ארים איז דעם מלמד'ס שוואגער געפאהרען מיט דעם רבין שפאצירין ווייל ער איז געוועזען אמשמש ביי דעם רבין האט ער גיפרעגט דעם רבין פאר וואס מיין שוואגער האט איהר מעניש געוועזען מיט מיתה און אין די גבירים מיט עניות. האט איהם דער רבי גיענטפערט אין נאך צוואנציג יאהר איז ער שוין מיינע פטור? פין דאנען זעהן מיר ווי ווייט מען טאהר ניט טשעפען מיט אצדיק

אין

נפלאות הצדיקים

נאך אווינדערליכע מעשה מהצדיק מצאנז זצלה"ה.

זיין זוהן דער רבי ר' ברוך מגארליץ איז אמאהל געקומען צו זיין פאטער דאס ער דארף אשידוך טוהן מיט אמיידיל אין דארף האבין אסך געלד ע"כ זאל ער איהם געבען געלד ער זאל קענען אשידוך טוהן אין התונה מאכען האט איהם דער רב מצאנז געענטפערט אז ער האט יעצט ניט קיין געלד. עס איז פערביי געגאנגען עטליכע טעג זענען געקומען צום רבין עטליכע גבירים אין האבען איהם געגעבען אסך געלד. האט זיך ר' ברוך זייער גיפרייט יעצט וועט ער קענען נעמען ביי זיין פאטער געלד. ווי די גבירים זענען ארויס געגאנגען פון רבין האט דער רבי תיכף געשיקט נאך אארימאן וואס האט געהאט עטליכע טעכטער התונה צו מאכען אין איהם אוועק געגעבין דאס געלד. נאך דעם איז ר' ברוך אריין געגאנגען צום פאטער אין איהם גיבעטען אז ער זאל איהם געבין דאס געלד וואס ער האס גענומען ביי די גבירים. האט איהם דער רבי געענטפערט אז ער האט שוין אוועק געגעבען דאס געלד אארימאן. האט ר' ברוך אהנגעהויבען צו וויינען אין גיזאגט פאר וואס האסטו מיר ניט געגעבין דאס געלד איך דארף דאך אויך חתונה מאכען אטאכטער וואס בין איך ערגער פון אפרעמדען? האט איהם דער רבי גיענטפערט די קענסט פאהרין אויף אזעלכע ערטער ווי מען קען דיך וועט מען דיר געבען געלד אבער דער ארימאן אז איך וועל איהם ניט געבען ווער וועט איהם געבען ע"כ האב איך איהם בעדארפען געבען זכותו יגן עלינוועל כל ישראל אמן:

אווינדערליכע מעשה פון רבין ר' שמלקי מנקולשבורג

דער רבי ר' אברהם יהושע העשיל מאפטא איז געפאהרען אין וועג אין איז געוועזען לעבין מאהלוב אין עס איז מיט איהם מיט געפאהרען פיעל מענשען. האט דער רבי געזאגט מיר וועלען אריין פאהרען קיין מאהלוב צו דער צדיקת מרת מרים דער רבין ר' שמעלקיס שוועסער. ווי די מענשען האבין דאס דער הערט זענען זיי אלע געלאפין פאר דעם רבין קיין מאהלוב צו דער צדיקת. עס איז געווארען אין שטיב אגרויסער רעש פון פיעל מענשען. ווי דער רבי איז אהנגעקומען האט מען איהם אוף גענימען מיט גרויס כבוד. נאך דעם האט דער רבי זי געבעטען זי זאל איהם עפיס דער ציילען פון איהר ברודער. האט זי איהם דער ציילט דאס איז דאך ידוע או

מיין

נפלאות הצדיקים

מיין ברודער דער רבי ר׳ שמעלקי איז ביינאכט ניט געשלאָפען נאר איז געזעסען אין גילערענט . נאר אז עס פערביי געגאנגען עטליכע נעכט אז ער איז שוין געוואָרען גיט שלעפעריג האָט ער זיך מורא געהאַט צו לייגען אויף דעם בעט טאָמער וועט ער לאנג שלאָפען . נאר עס פלעגט ביי איהם אויף דעם טיש שטעהן אגלאז וואַסער ער זאָל זיך האָבין אלע מאָהל צו וואשען די הענד . אויף דעם גלעזעל פלעגט ער אָהנשפאַרען דעם שטערן אין שלאָפען כדי ער זאָל ניט שלאָפען לאנג :

אמאהל איז ער געזעסען ביינאכט אין איז שטארק שלעפעריג געוואָרען אין האָט אָהנגעשפאַרט דעם שטערין אין דעם גלעזעל דער וויל איז דאָס ליכט פערלאָשען געוואָרען ער האָט זיך אויף גיכאַפּט אין האָט גיזעהן אז דאָס ליכט איז פערלאָשען געוואָרען האָט ער זיך שטאַרק מצער געוועזען וויל ער האָט ביי זיך ניט געהאַט קיין פייער . אין ער איז געזעסין גילערענט אויף זיין גאָרען אויף דעם גאָרען איז געוועזען אבאלקאָן אויף דער גאַס ארויס . פין גרויס עג״ב האָט ער פערגעסען אז ער וואָהנט אויף איין גאָרען . אין האָט גענומען דאָס ליכט אין איז גלייך ארויס געגאַנגען אויף דעם באַלקאן אפשר וועט עמיצער אדורך געהן מיט פייער איז צו איהם צו געקומען אמענטש אין האָט איהם דער לאנגט פייער אין ער האָט זיך אָהנגעצינדען דאָס ליכט אין האָט זיך גיזעצט לערנען . נאָך דעם האָט ער זיך בעקלעהרט דער באַלקאָן איז דאָך הויך ווי איז מעגליך אז אמענש זאָל קענען דער לאנגען פין דער ערד ביז צו מיר מיט פייער ער האָט פערשטאנען אז עס איז ניט קיין פּראָסטע זאַך . האָט ער אָהנגיפרעגט אין הימעל מען זאָל איהם מודיע זיין ווער עס האָט איהם דער לאנגט פייער . האָט מען איהם גיענטפערט אז עס איז געוועזען אַרעש אין הימעל עס האָט גיפעהלט תורת אמת אין אויך וויל ער האָט זיך שטאַרק מצער געוועזען האָט מען אַראָב געשיקט אליהו הנביא ער זאָל איהם געבען פייער . ווי מיין ברודער דער רבי ר׳ שמעלקי האָט דאָס דערהערט האָט ער אָהנגעהויבען שטאַרק צו וויינען אין האָט פיעל תעניתים געפאַסט פאַר וואָס ער האָט מטריח געוועזען אליהו הנביא :

וויא דער אַפּטער רבי האָט דאָס דערהערט האָט ער זיך אוף גישטעלט אין געוויינט אין געזאָגט צו די מענשען איהר האָט גיהערט דעם גרויסען חטא וואָס דער רבי ר׳ שמעלקי האָט בגעטאָהן ער האָט מטריח געוועזען אליהו׳ן צוליעב תורת אמת דאָך האָט ער פיעל תעניתים געפאַסט . אין דער אַפּטער רבי האָט זיך אנידער געוואָרפען אויף דער ערד אין געוויינט אין געזאָגט אז אויף אַזאַ זאַך האָט דער רבי ר׳ שמעלקי אַזוי פיעל תעניתים געפאַסט ווי אַזוי דאַרפען מיר נאָך טוהן תשובה די מענשען וואָס זענען דאָרט געוועזען האָבין שטאַרק געוויינט אין געטוהן תשובה השי״ת זאָל אונז העלפען מיר זאָלען קענין תשובה

נפלאות הצדיקים

תשובה טוהן בלב שלם אין מיר זאלען זוכה זיין צו אגאולה שלימה בקרוב אמן :

אווינדערליכע מעשה מהרב הצדיק ר׳ מענדלי מקאסוב זצ״ל .

הרב הצדיק ר׳ מענדילי קאסיבער ז״ל איז גיוועזין איין גרוסער אוהב ישראל באמת וועלכער איז בעוויסט אויף דער גאנצער וועלט. כמעט דאס חיות איז איהם שיער אויס גיגאנגען פאר איין יוד אפילו פאר איין פרוסטין אפילו נישט פאר קיין בן תורה אין נישט פין זיינע חסודים . ער האט זעהר ליב גיהאט אין שטארק מקרב גיוועזין יעדען יוד איהם צי טוהן אטובה מיט וואס ער האט נאר גיקאנט . ובפרט צו זיין ארודף שלום צי ווישען יודען . דאס ספר וואס ער האט מחבר גיוועזען אויף תורה האט ער אויך אנאמען גיגעבען „אהבת שלום״ איין מאהל אין די יונגע יאהרין זיינע נאך איידער ער איז מפו׳ סים גיווארין אויף דער וועלט איז ער גיגאנגען מקבל פנים זיין הרב הצדיק ר׳ וועלוואלי ז״ל פין טשארני־אוסטרי אין רוסלאנד . אין מחמת ער איז גיוועזין זעהר ארים אין האט נישט גיהאט אויף הוצאות צי פאהרין מיט אפיהר איז ער גיגאנגען צי פיס פין איין שטאדט אין דער אנדערער פין איין דארף צום צווייטען איין מאהל אויף דעם וועג איז גיווארין נאכט אין ער איז גיבליבען נעכטיגען אין אדארף ביי איין יוד איין ארענדאר אין קרעטצמי . ביי נאכט הערט דער רבי ר׳ מענדילי ווי דער בעה״ב דער ארענדאר קרעכטץ שטאריק אין זיפצט . פרעגט איהם הרב הצדיק וואס ער קרעכצט אזוי . ענפערט איהם דער ארענדאר וואס זאל איך נישט קרעכצין . איך בין גיוועזען איוד אנגיד חוץ דער קרעטצמי האב איך אביסל צי גיהאנדילט די לעצטי צייט האב איך אין מסחר פיהל אהנגיוורין אין פערארומט גיווארין . איך בין בעפאלען מיט קליינע קינדער אין האב זיי נישט מפרנס צי זיין . אין יעצט בין איך שילדיג דעם פריץ די ראטעס זעכציג רענדליך . אויב איך וועל די ראטעס נישט בעצאלען מיז איך ארויס פין קרעטצמי . ווי קען איך מיך אהין טוהן מיט מיינע קליינע קינדער אז איך האב דא נישט קיין קרוב נישט קיין פריינד וואס איך זאל מיך ווענדען נאך הילף . יעצט פארשטייט איהר שוין מיין קרעכצין . ענטפערט איהם הרב הצדיק הערט אויף צי זיפצען אין דער גאט וואס העלפט אלע יודין ווי עס שטייט אין פסוק הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל . דער זאל אייך בקרוב העלפין פין אייער נוט אין נאך אזעלכע טרייסט

טרייסט ווערטער, אבער דער ארענדאר פאר גרויס צער אין עגמת נפש האט ער נאך מעהר גיקרעכצט. ווי עס איז נאר טאג גיווארין איז הרב הצדיק צי געגאנגען מיט איין ציבראכין הארץ (מחמת ער קען דעם יוד גאהר נישט העלפין יעצט) צים ארענדאר אין איהם אזוי פיהל גיטרייסט מיט גיטע ווערטער ביז עהר האט אין איהם אריין גיברענגט אמונה. אז דער ארענדאר האט גיגלייבט באמונה שלמה אז השי"ת וועט איהם בקרוב העלפין. אין הרב האט זיך גיזעגינד אין איז אוועק גיגאנגען צי פיס ווייטער קיין טשארני־אוסטרי. אין מיטען וועג הערט הרב הצדיק ווי עס פאהרט איין קאטש מיט פערד זעהר געהך. האט הרב הצדיק גיזעהן ווי אין דער קאטש זיצט איוד איין עושר פלוצלינג האט זיך די קאטש גישטעלט אין פרעגט להרב הצדיק ווי גייט איהר זאגט איהם הרב הצדיק איך גיי קיין טשארני־אוסטרי צי דעם צדיק ר' וועלוואלי בעט דער עושר להרב הצדיק ר' מענדילי ער זאל אויף זיצען אויף זיין קאטש מחמת ער פאהרט אוך להרב הצ' קיין טשארני אוסטרי. האט הרב הצדיק נישט געוואלט מיט פאהרען. אבער דער עושר האט איהם זעהר גיבעטין. האט הצדיק ר' מענדילי גיזאגט אז איהר וועט מיר געבען זעכציג רענדליך איין נדבה פאר איין יוד וואס איז אזוי רייך גיוועזין ווי איהר אין איז אויך גיפאהרען מיט אייגיגע פערד. אין יעצט איז ער אזוי פאר ארימט אז ער האט נישט צו צאהלין די ראטע פין ארענדע מיט אייער נדבה וועט איהר דעם יוד העלפין דען וועל איך וויסען אז איהר זענט איין אוהב ישראל וועל איך מיט אייך מיט פאהרען צו הרב הצדיק קיין טשארני־אוסטרי. אין הרב הצדיק וועט מסכים זיין צי מיין ברכה וואס איך וועל אייך בענטשין האט דער עושר נישט גיוואלט הערין אין האט גיהייסען דעם שמייסער פאהרין ווייטער. ווי ער איז אבגיפארין אשטיקיל וועג האט ער זיך מיישב גיוועזען אין געהייסען דעם שמייסער בלייבען שטיין אין האט גיווארט ביז הרב הצדיק איז אינטער געקומען, זאגט דער עושר צי הרב הצדיק איך וועל אייך געבען די העלפט ווי פיהל איהר פערלאנגט. זאגט צי איהם הרב הצדיק אפילו קיין איין פרוטה וויל איך נישט ווענייגער נעמען. אין איהר מיזט מיך מיט אייערע פערד צי פיהרין צי דעם ארענדאר אין איהם אוועק געבען די זעכציג רענדליך ער זאל צאהלען די ראטע דעם פריץ. כדי עהר זאל קאנען מפרנס זיין דאס בני בית זיינס. ווי דער עושר האט גיזעהן דאס מסורת נפש פין הרב הצדיק פאר איין יוד. האט עהר אוועק גיגעבען להרב הצדיק די 60 רענדליך אין איז צו זאמען מיט דעם רבין גיפאהרין אין אוועק גיגעבין דעם ארענדאר דאס געלד. אין פין דורט גלייך בעזאמען גיפאהרין קיין טשארני־אוסטרי ווי זיי זענען ביידע אריין גיקומען צי הרב הצדיק ר' וועלוואלי איז זיי הרב הצדיק אקעגין גיגאנגין אין ארים גיחאפט

נפלאות הצדיקים

גיחאַפּט את הרב הצדיק הר׳ מענדילי אין גיזאָגט פין איינך שיינט אראָב די מצוה וואָס איהר האָט גיהולפען איין גיפאַלינ׳ם מענשין. אין מקיים גיוועזין ואהבת לרעך כמוך. אין די מצוה דין וחזקת בו. אין דעם עושר האָט ה״צ ר׳ וועלוואַלי צי גיווינטשין עס זאָל איהם מקיים ווערין אַללע ברכות וואָס הרב הצדיק ה״ר מענדלי האָט איהם גיווינשען עושרות עם כל טוב כל ימי חיו אין נאָך שבת זאָגט הרב ר׳ וועלוואַלי צי הרב ר׳ מענדלי פאָהרט גיזינטע היינט אַהיים אין איך בין איינך מסמך אַז איהר זאָלט ווערין אין קאַסוב רבי. דען אזוי איין אוהב ישראל ווי איהר קענט פיעל יודין העלפין. וכן היי פין דער צייט אָהן איז הרב הצדיק ה״ר מענדלי מקאַסוב גיוואָרין אַגרוסער מפורסים אויף דער וועלט. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן:

מען דערציילט אויך אַז עס האָט אויך גיטראָפין איין פריץ פין אַדאָרף לעבען קאַסוב האָט גיגעבען איין יוד (וועלכער איז גיוועזען איין חשוב ביי דעם פריץ אין גיצוגין זיין גאַנצע פרנסה פין פריץ ווי עס פלעגט אויף טרעפין ביי פאַרצייטיגע פרוצים) סך פיער הינדערט (400) רייניש ער זאָל פאַר איהם קויפען אָקסין. איז דער יוד גיפאָרין אוף דעם ירוד וואָס איז גיוועזין אין קאַלסוב. אין אויף דעם ירוד האָט מען דעם יוד אַרויס גיגנבט דאָס געלד. דער יוד אָהנגעהויבען שטאַרק וויינען זיך האַקען אין קאָפּ איןריידען וואָס טיט מען דער פריץ וועט מיר נישט גלייבען ער קאָן מיך חלילה שיסען. דער יוד איז אומגילאָפין אין נאָך גיפרעגט אפשר האָט עמיטץ גיזעהן ווער עס האָט איהם גיגנבט דאָס געלד ביז ער איז גקומען צים הויף פין הויז פין הרב הצדיק מקאַסוב. האָט ער זיך דאָרט אַנידער גיזעצט אָפּריען אין האָט זעהר גיוויינט פינקט דאַמאָלס איז הרב הצדיק גיגאַנגין דאַווינען זעהט ער ווי עס זיצט איין יוד אין וויינט פרעגט איהם ה״ר ה״צ וואָס וויינסטו דערציילט איהם דער יוד זיין גרויס אימגליג אַז ער קאָן נישט אַהיים פאָהרין צום פריץ ער שפילט מיט זיין לעבען. האָט הרב ה״צ גיזאָגט צי זיין משמש איך גיי נישט דאַווינען ביז מען מיז שאַפין דעם יוד דאָס געלד וכן היי הרה״צ האָט גישאַפט דאָס געלד אין גיגעבען דעם יוד. דאַן איז ער געגאַנגען דאַווינען מיט גרויס התלהבות ווי זיין שטייגער איז גיוועזין זכותו יגן ועל כל ישראל אמן:

נפלאות הצדיקים

אַוואונדערליכע מַעֲשֶׂה פון בַעַל שֵׁם טוב הַקָדוש זצ"ל.

דער בעל שם איז אַמאָהל געקומען מיט זיין תלמוד ר' זאב וואָלף קיצעס אין אַדאָרף אַריין צו אַיין אַרענדאַר. האָט דער בעל שם זיך געהייסען געבען אַכצעהן רו"כ. דער יוד איז געוועזען אַאָרימאַן און האָט ניט געהאַט קיין אַכצעהן רו"כ נאָר וויל דער בעל שם האָט זיך געאיילט און געצווינגען דעם יוד ער זאָל איהם געבען דאָס געלד איז אַרויס געלאָפען אויף דעם דאָרף און האָט פערקויפט די קוה און נאָך כלי בית און האָט געגעבען דעם בעל שם די אַכצעהן רו"כ:

דער בעל שם האָט גענימען דאָס געלד און איז זיך אַהיים געפאָהרען און האָט גאָר ניט גערעדט וועגען דעם ענין. און אַצייט אַרים האָט דער פריץ געשיקט נאָך דעם אַרענדאַר אַז ער זאָל איהם בעצאָהלען די ראַטע דער אַרענדאַר האָט ניט געהאַט צו בעצאָה"ען האָט דער פריץ איהם אַרוס געוואָרפען פון דער אַרענדע:

דער אַרענדאר האָט געזעהן אַז ער קען שוין ניט וואָהנען אין דעם דאָרף האָט ער זיך געצויגען אין אַאנדער דאָרף אַריין. און האָט פער קויפט דאָס רעשט כלי בית וואָס עס איז אי.ם געבליבען און האָט זיך געקויפט אַקוה און האָט זיך געדינגען אַקליינע דירה און האָט עטליכע וואָכין געלעבט מיט גרויס דחקות. פלוצלוג איז קאַליע געוואָרען די מילך פון פריץ ס בהמות זענען די קנעכט פון פריץ אַרויס געגאַנגען אוף דעם דאָרף זוכען מילך פיר דעם פריץ'ס וועגען. האָבען זיי אַריין גוטראָפען צו דעם יוד און האָבין ביי איהם געקויפט מילך פון פריץ'ס וועגען:

אַזוי ווי זיי האָבין געגעבען דער פריץ די מילך צו טרונקען איז איהם די מילך שטאַרק געפעלין און האָט זיי געפרעגט ווי זיי האָבין גענימען די מילך. האָבין זיי איהם דערציילט אַז הערשט ניט לאַנג האָט זיך דאָ בעזעצט אַיוד ביי איהם האָבין זיי געקויפט די מילך. האָט דער פריץ געשיקט רופען דעם יוד און האָט איהם געפרעגט די ס בה וואָס ער וואהנט דאָ אין דעם דאָרף דער יוד האָט איהם דערציילט דאָס ער האָט ניט געהאַט צו בעצאָהלען די ראַטע האָט איהם פריץ אַרויס געוואָרפען פון דער אַרענדע האָט ער זיך געמוזט אויס ציהן פון יענעם דאָרף און זיך דאָ בעזעצען. האָט דער פריץ געהייסען דעם יוד אַז ער זאָל איהם יעדען טאָג ברענגען מילך און האָט איהם געגעבען אַגוטע פרייז פאַר דער מילך אַז דער יוד האָט זיך שוין געקענט מפרנס זיין דער פריץ האָט אַלע מאָהל מעהר אַהנאה געהאַט פון דער מילך וואָס פאַר אַמאכל מען האָט איהם געקאָכט מיט דער מילך האָט ער דערפון שטאַרק אַהנאה געהאַט. דער יוד איז ביי דעם פריץ געוואָרין אַגרויסער חשוב. און

דער

נפלאות הצדיקים

דער פריץ האט ניט געהאט קיין קינדער · און וויל ער האט איהם שטארק ליעב געהאט האט ער איהם געשענקט דאס דארף מיט דער שטאדט לעבען דעם דארף:

דער פריץ האט געהאט אסך שטעדט אין אויסלאנד און אויף דער עלטער איז ער זיך אוועק געפאהרען קיין אויסלאנד און האט זיך גיזעגענט מיט דעם יוד און איהם איבער געגעבין די שטאדט מיט דעם דארף · און דער זעלבער צייט האט דער בעל שם ארויס געשיקט זיין תלמיד ר׳ זאב וואלף קיצעס אויף דער וועלט צו זאמען נעמען אגרויסע סומע געלד אויף פדיון שבוים · דער ר׳ וואלף איז ארום געפארען עטליכע וואכין אויף דער וועלט און צו זאמען געמאכט אסך געלד און עס האט איהם נאך גיפעלט דריי הונדערט רו״כ איז ער געקומען אין אשטאדט אריין און איז איינגעשטאנען ביי דעם רב · דער רב האט זיך אהנגעטוהן בגדי יו״ט און איז געגאנגען מיט די בעלי הבתים פון שטאדט מקבל פנים זיין דעם נייעם פריץ · האט דער רב געזאגט צו ר׳ וואלף׳ען אויב איהר ווילט קומט מיט מיר צו דעם נייעם פריץ ער איז איוד און ער איז היינט דא אין שטאדט אפשר וועט ער געבען אנדבה הגונה ר׳ וואלף איז געגאנגען מיט דעם רב צום נייעם פריץ · דער פריץ האט זיי פיין אויף גענומען און האט ר׳ וואלף׳ען זייער מקרב געוועזין און האט אביסעל געשמועסט מיט דעם רב און מיט די בעלי הבתים נאך דעם האט ער אריין גערופען ר׳ וואלף׳ען און אבעזונדער חדר אריין און האט איהם געזאגט וואר ער איז און האט איהם דערציילט ווי אזוי עס איז מיט איהם פארגיקומען צייט דער בעל שם איז ביי איהם געוועזען און האט איהם געגעבין די דריי הונדערט רו״כ ·

ווי ר׳ וואלף איז צוריק געקומען צום בעל שם און האט איהם דערציילט די גאנצע מעשה האט איהם דער בעל שם געזאגט איך האב געזעהן אויף דעם יוד אגרויס הצלחה און איך האב געזעהן אז און דעם דארף איז ניט דא קיין שום מבוא אז עס זאל אויף איהם חל זיין די הצלחה איבער דעם האב איך דיר געהייסען געבען אכצען רו״כ און דאס איז געוועזען אטובה ער זאל ארים ווערען און זאל זיך מוזען אויס ציהן פון דעם דארף און זיך בעזעצין אין אצווייט דארף און דארט וועט אויף איהם חל זיין די הצלחה זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן: